

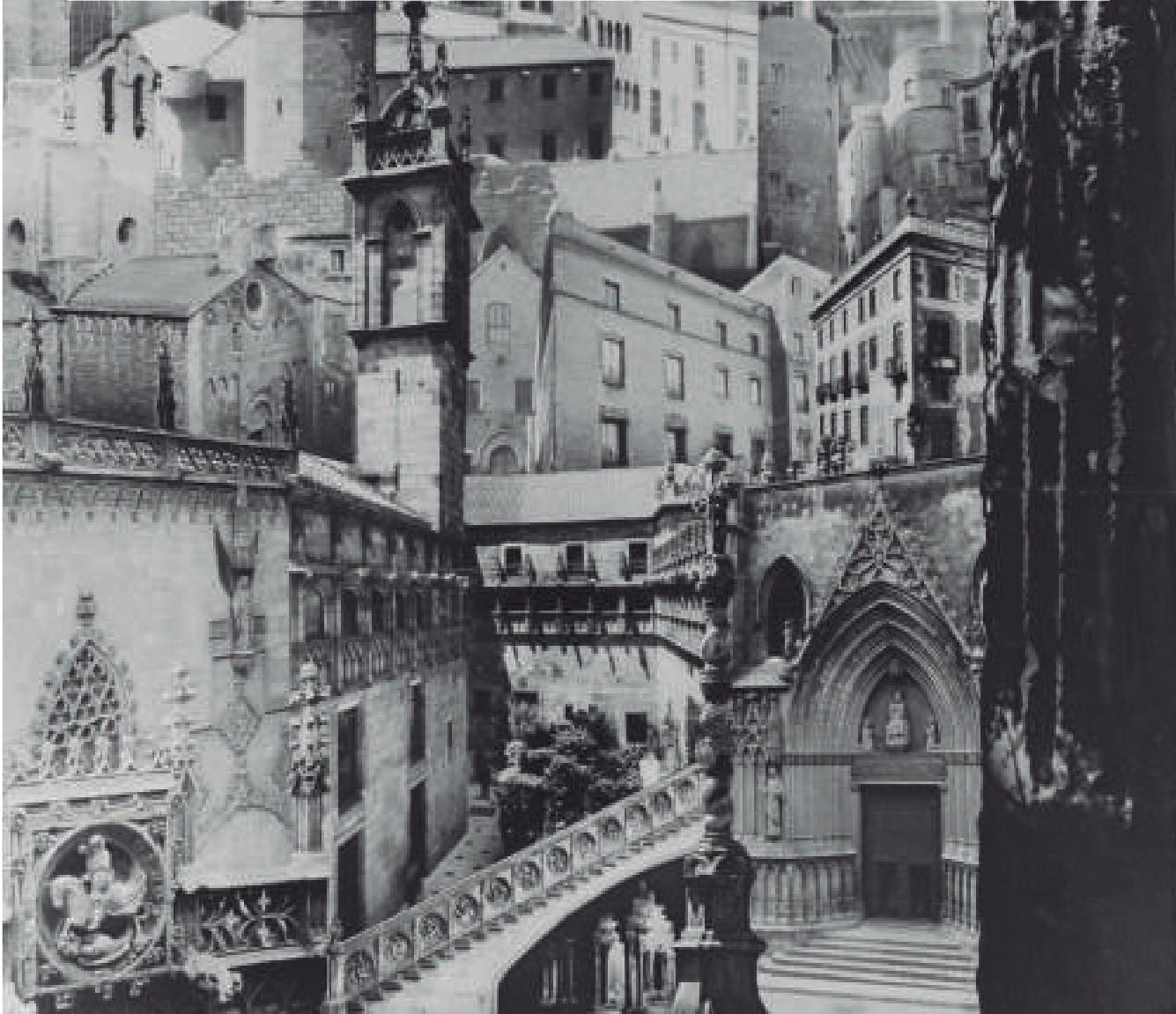
BUTLLETÍ

BUTLLETÍ / ABRIL-JUNY I JULIOL-SETEMBRE / 2017

AGRUPACIÓ FOTOGRÀFICA DE CATALUNYA

DES DE 1923

CONSELL DIRECTIU

President Josep Guindo	Tresorer i Logística Xabier Lete	comunicació Jordi Clotas
Vicepresident Josep Lluís Díez	Vocal de concursos i exposicions Pere Lluís Serracanta	Vocal de cultura Josep Vicente
Secretari Josep Blanch	Vocal d'informàtica Albert Folch Vocal	Vocal del museu Virgili Vera

DIRECTOR EDITORIAL

Josep Guindo

DIRECTORA ASSOCIADA

Laura Terré

COMITÉ D'HONOR

Josep María Albero
Pilar Aymerich
Joana Biarnés
Antoni Boada
Sergi Centelles
Colita
Joan Colom
Javier Díez
Joan Fontcuberta
Eugení Forcano
Paco Manzano
Ignasi Marroyo
Ramón Masats
Manuel Outumuro
Carlos Pérez Siquier
Leopoldo Pomés
Gervasio Sánchez
Horaci Seguí
Tino Soriano
Laura Terré

COMITÉ EDITORIAL

Jordi Albareda
José Antonio Andrés
José Francisco Ávila
Maria Dolores Bañón
Marco Barlocci
Francesc Bedmar
Josep Blanch
Toni Bolea
Victòria Bonet
Gabriel Brau
Alfredo Cannatello
Cristobal Castro
Andreu Clapés
Jordi Clotas
Agustí Codinach
Josep Lluís Díez
Albert Folch
Silvia Gausachs
Antonio Gil
Manel González
Francesc Iñiguez
Jaume Jorba
Vicens Lafabre

Xabier Lete
Lidia Llàcer
Domenech López
Mauro Martínez
Pilar Masbernat
Manel Mataró
Eduardo Matas
Toni Micó
Rafael Manzano
Ricard Morrón
Francesc Muntada
Moritz Neumuller
Joan Ollé
Miquel Peiró Crespi
Fernando Perachó
Joan Pérez Pastor
Francesca Portolés
Pere Puigdollers
Josep Lluís Roig
Frederic Sagués
Manel Sala
Xavier Salvans
Pere Lluís Serracanta

Manel Simón
Josep Soler
Teresa Tarabal
David Tarragó
Rafael Tirado
Antoni Torres
Miguel Trillo
Virgili Vera
Josep Vicente
Umberto J. Victoria
Isidre Viaplana
Miquel Viñas

ÍNDEX

- 04 Editorial** Josep Guindo / Josep Lluís Díez
- 06 Història de l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya**
Capítol VI. La consolidació d'una trajectòria d'èxit. Victoria Bonet
- 14 Protagonistes** Pere Català i Pic. Pablo Giori
- Exposicions a l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya**
- 22** Toni Vidal *Retratista*
28 Josep Guindo Soldevila *La màgia de la dansa*
36 Exposició Col.lectiva *178 anys de fotografia a l'Estat espanyol*
38 Andreu Clapés *Monts i Serres de Catalunya*
39 Exposició Col.lectiva *Cursos II.luminació*
- 40 Concursos de l'AFC**
- Agenda**
- 42** Ramón Masats 1953 – 1965 *Anys de Juventut* Laura Terré
44 Pere Català i Pic *La modernitat i la tècnica* Pere Puigdollers
46 *In Memoriam* Joan Colom i Ignasi Marroyo
- Article especial**
- 48** Presentació del projecte d'actualització del Museu de Càmeres Fotogràfiques i Arxiu d'imatges de l'AFC. Virgili Vera
- 52** **Nexes** Paraula i Imatge.
- 53 Museu de l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya**
Les Nostres Càmeres (VI). Virgili Vera
- 57 Critica de Llibres**

EDITORIAL

JOSEP GUINDO / JOSEP LLUIS DÍEZ

El present numero del Butlletí concentra els continguts del segon i tercer trimestre, atès que el primer numero d'aquest any es va retardar fins a setembre per complexos problemes de fotocomposició i impressió. Això ens ha obligat a concentrar els continguts del segon i tercer trimestre en un sol numero.

Sense cap dubte el fet més destacat succeït en aquests últims sis mesos ha estat la trista notícia de la defunció de dos dels nostres més destacats socis, Ignasi Marroyo al juny i Joan Colom al setembre. Tots dos han estat no només grans fotògrafs de fama internacional, si no també dues persones extraordinàries, amb una immensa qualitat humana (veure in memoriam).

Com de costum, el primer article del Butlletí és l'escrit per Victòria Bonet sobre la Història de l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya: La consolidació d'una trajèctoria d'èxit.

L'article "protagonistes" està dedicat a Pere Català i Pic, un dels fotògrafs catalans més importants del segle XX, gran humanista i progenitor d'altres dos grans fotògrafs com van ser Pere Català i Roca i Francesc Català-Roca.

Dins de les exposicions en aquest semestre hem gaudit de l'exposició del gran fotògraf menorquí Toni Vidal amb els seus increïbles retrats que són capaços de convertir en art les coses més simples, com una roca o una ceba. A més s'han presentat

altres dues exposicions individuals "Josep Guindo: La màgia de la dansa" que en la seva inauguració va comptar amb la presència de la cubana Viengsay Valdés, considerada una de les millors ballarines del món i la preciosa exposició d'Andreu Clapés: Muntis i Serres de Catalunya. Al setembre es van presentar dues exposicions col·lectives "178 anys de fotografia en l'estat espanyol" i l'exposició dels alumnes del curs d'il·luminació.

Dins de la "Agenda" hem recollit les exposicions "Ramón Masats 1953 – 1965. Anys de Joventut" escrita per Laura Terré, i "Pere Català i Pic: la modernitat i la tècnica" escrita per Pere Puigdollers.

Probablement l'article més destacat

d'aquest nombre del Butlletí és l'article de Virgili Vera per presentar-nos el nou projecte del recentment creat "Grup del Museu". És opinió unànime de l'actual Junta Directiva de l' AFC que la recuperació, catalogació i conservació de l'extraordinari patrimoni que la nostra Agrupació ha anat recopilant al llarg de les seves gairebé 100 anys d'història és el repte més important de la nostra agrupació, no solament del 2017, si no també per als propers anys.

Com és habitual en aquest numero publiquem les seccions sobre les nostres càmeres (Contessa Nettel Deckrullo Press & Tropical), paraula i imatge i crítica de llibres.

El presente número del Butlletí concen- tra los contenidos del segundo y tercer trimestre, debido a que el primer número de este año se retrasó hasta septiembre de- bido a complejos pro-blemas de fotocom- posición e impresión. Esto nos ha obligado a concentrar los con-tenidos del segundo y tercer trimestre en un solo número.

Sin lugar a dudas el hecho más destaca- do sucedido en estos últimos seis meses ha sido la triste noticia del fallecimiento de dos de nuestros más destacados socios, Ignasi Marroyo en junio y Joan Colom en septiembre. Ambos han sido no sólo grandes fotógrafos de fama internacional, si no también dos personas extraordi-narias, con una inmensa calidad humana (ver in memoriam).

Como de costumbre, el primer artículo del Butlletí es el escrito por Victòria Bonet sobre la Historia de l'Agrupació Fotogràfi- ca de Catalunya: La consoli-dación de una trayectoria de éxito.

El artículo "proto-agonistas" está dedicado a Pere Català i Pic, uno de los fotógra-fos catalanes más importantes del siglo XX, gran humanista y progenitor de otros dos grandes fotógra-fos como fueron Pere Català i Roca i Fran-cesc Català-Roca.

Dentro de las exposi- ciones en este semes- tre hemos disfrutado de la exposición del gran fotógrafo menor- quín Toni Vidal con sus increíbles retratos que son capaces de convertir en arte las cosas más simples, como una roca o una cebolla. Además se han presentado otras

dos exposiciones individuales "Josep Guindo: La magia de la danza" que en su inauguración contó con la presencia de la cubana Viengsay Val- dés, considerada una de las mejores baila- rinas del mundo y la preciosa exposición de Andreu Clapés: Montes i Sierras de Catalunya. En sep- tiembre se presenta- ron dos exposiciones colectivas "178 años de fotografía en el estado español" y la exposición de los alumnos del curso de iluminación.

Dentro de la "Agenda" hemos recogido las exposiciones "Ramón Masats 1953 - 1965. Años de Juventud" es- crita por Laura Terré, y "Pere Català i Pic: la modernitat i la técni- ca" escrita por Pere Puigdollers.

Probablemente el artículo más destaca-

do de este número del Butlletí es el artículo de Virgili Vera para presentarnos el nuevo proyecto del recién creado "Grupo del Museo". Es opinión unánime de la actual Junta directiva de la AFC que la recuperación, catalogación y conservación del extraordinario patri- monio que nuestra Agrupación ha ido recopilando a lo largo de sus casi 100 años de historia es el reto más importante de nuestra agrupación, no solo para el 2017, si no también para los próximos años..

Como viene sien- do habitual en este número publicamos las secciones sobre nuestras cámaras (Contessa Nettel Dec-krullo Press & Tropi- cal), palabra e imagen y crítica de libros.

CAPÍTOL V

LA CONSOLIDACIÓ D'UNA TRAJECTÒRIA D'ÈXIT

VICTORIA BONET CARBONELL

Durant el període anterior el president Pla Janini i els seus col·laboradors havien ampliat els horitzons de l'AFC per abastar noves activitats, aconseguint grans èxits i una major rellevància social. És evident que la càrrega de treball s'havia multiplicat, arribant al cansament i a la necessitat de renovació de la junta directiva. El mateix president Pla va demanar el relleu a causa de les seves múltiples ocupacions i a principis de 1930 va ser nomenat president Lluís Font Fernández.

La presidència de Font va ser breu, ja que va durar únicament un any, i sembla que també una mica tibant, com es dedueix dels editorials que van anar apareixent en el butlletí de l'entitat. Es queixava de l'escassa presència de socis a l'hivern, de la manca d'interès per exposar, de la poca col·laboració a les principals tasques...; en definitiva, com sol succeir encara avui en dia, molts socis solien deixar la iniciativa i les tasques habituals de l'entitat en mans dels pocs membres més actius, que acabaven cansats de "tirar del carro" i haver de respondre a les crítiques.

A principis de 1931 va prendre el relleu Joan Roca Miracle, un dels socis fundadors, que va aconseguir dedicar generosament el seu temps a l'entitat durant un llarg període, fins a principis de 1935. Van ser quatre anys en què la intensa activitat de l'AFC va continuar, consolidant el seu prestigi a nivell nacional i internacional. Era la primera entitat en l'àmbit fotogràfic català per la rellevància de les seves activitats, destacant entre la infinitat d'entitats excursionistes que podien comptar amb una secció fotogràfica.

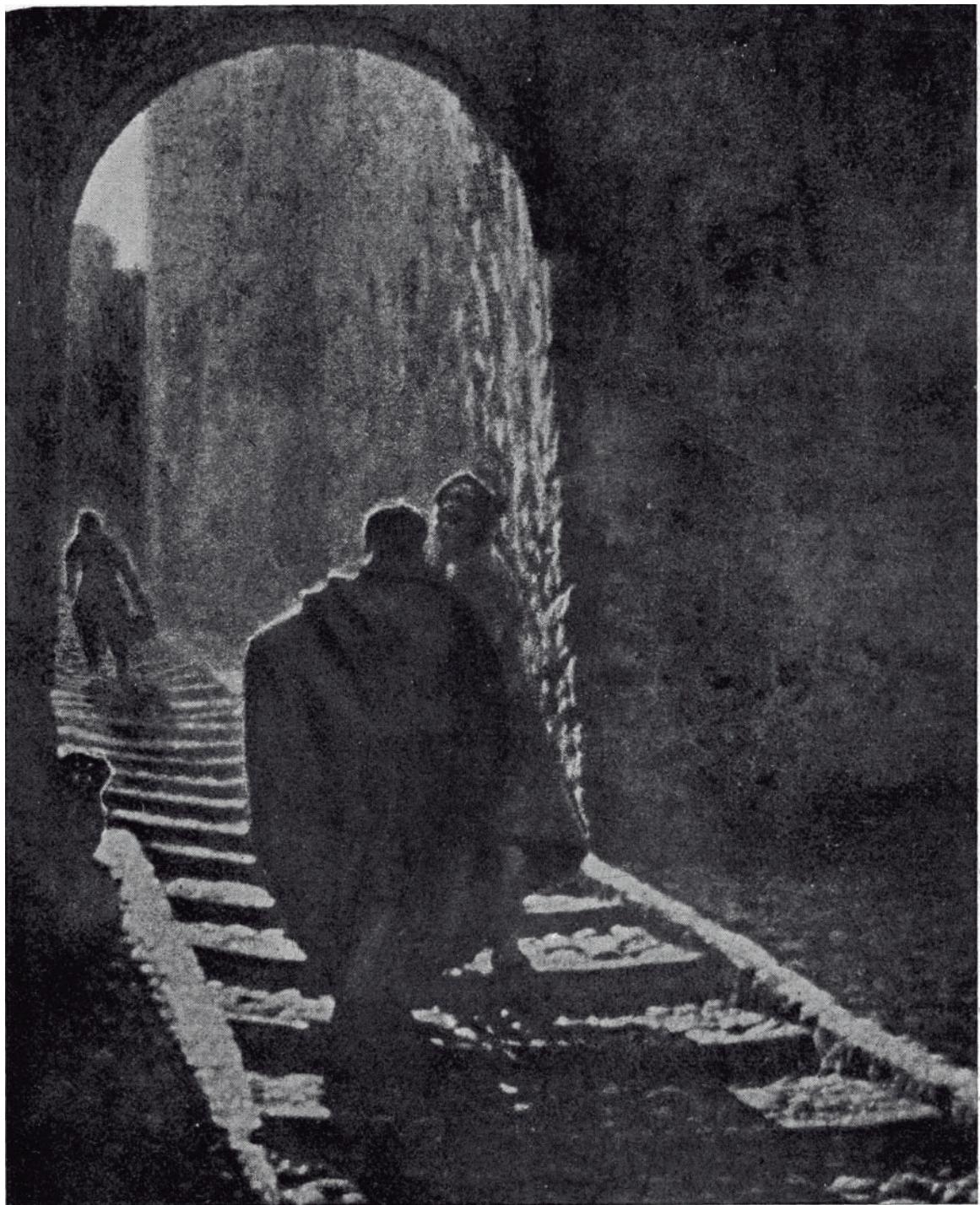
La AFC va continuar promocionant l'aprenentatge de les principals tècniques fotogràfiques a través dels seus curssets. Per descomptat era aquest un dels punts forts a l'hora d'affiliar-se a l'entitat, ja que es proporcionaven els coneixements específics per a la pràctica. Al llarg de la història de l'associació va ser sempre aquesta una de les vies d'entrada, permetent als interessats adquirir les bases del treball de laboratori, familiaritzar-se amb les instal·lacions comunes i també establir els primers llaços amb els com-

Durante el período anterior el presidente Pla Janini y sus colaboradores habían ampliado los horizontes de la AFC para abarcar nuevas actividades, consiguiendo grandes éxitos y una mayor relevancia social. Es evidente que la carga de trabajo se había multiplicado, lo que llevó al cansancio y a la necesidad de renovación de la junta directiva. El mismo presidente Pla pidió el relevo debido a sus múltiples ocupaciones y a principios de 1930 fue nombrado presidente Luis Font Fernández.

La presidencia de Font fue breve, ya que duró únicamente un año, y parece que también algo tensa, lo que se deduce de los editoriales que fueron apareciendo en el boletín de la entidad. Se quejaba de la escasa presencia de socios en invierno, de la falta de interés para exponer, de la escasa colaboración en las principales tareas...; en suma, como suele suceder aún hoy en día, muchos socios solían dejar la iniciativa y las tareas habituales de la entidad en manos de los pocos miembros más activos, que acababan cansados de "tirar del carro" y haber de responder a las críticas.

A principios de 1931 tomó el relevo Joan Roca Miracle, uno de los socios fundadores, que consiguió dedicar generosamente su tiempo a la entidad durante un largo período, hasta principios de 1935. Fueron cuatro años en los que la intensa actividad de la AFC continuó, consolidando su prestigio a nivel nacional e internacional. Era la primera entidad en el ámbito fotográfico catalán por la relevancia de sus actividades, destacando entre el sinfín de entidades excursionistas que podían contar con una sección fotográfica.

La AFC continuó promocionando el aprendizaje de las principales técnicas fotográficas a través de sus cursillos. Por supuesto era éste uno de los puntos fuertes a la hora de afiliarse a la entidad, puesto que se proporcionaban los conocimientos específicos para la práctica. A lo largo de la historia de la asociación fue siempre ésta una de las vías de entrada, permitiendo a los interesados adquirir las bases del trabajo de laboratorio, familiarizarse con las instalaciones comunes y también establecer los primeros lazos con los compañeros, compartiendo los pro-

Una calle mora (Goma bicromatada)
Soci-autor: Jaume Blanch Vila
(II Ilustració del article del mateix autor)

IX Concurs Anyal

De la col·lecció premiada amb medalla d'argent

Bromurs - 2.ª categoria

Soci-autor: Ramón Godó

panyans, compartint els progressos en la seva afició. Era molt freqüent que després de la realització d'un cursat es formés algun grup que es reunís periòdicament per comentar les seves noves fotografies, o bé que els nous s'integraran en l'ambient de companyonia preexistent.

La AFC havia elaborat, igual que al període anterior, un programa general de formació en què l'aficionat anava passant dels procediments més elementals als més complicats. Les lliçons inicials eren considerades un curs bàsic, on s'aprenia a revelar els negatius, i posteriorment a positivar amb l'ús de l'ampliadora. Des d'aquest moment el nou aficionat ja podia realitzar les seves fotografies i anar adquirint experiència en el laboratori. A partir d'aquí l'entitat oferia cursos específics per a aquells que volguessin endinsar-se en tècniques més concretes com l'esteroscòpia, les diapositives, etc. Finalment, els procediments pigmentaris conformaven l'últim gran bloc d'ensenyaments, destinat a aquelles persones interessades en les tècniques més artesanals. Aquest cicle s'anava repetint una o dues vegades a l'any amb petites variacions. Durant aquest període es van seguir beneficiant de l'experiència dels socis més veterans per ensenyar als recentment incorporats, de manera que els professors eren els ja coneguts Claudi Carbonell, Rafael M. Martínez, etc.

Cal tenir en compte que, en ple apogeu del pictorialisme, a les exposicions i concursos es valorava molt la intervenció del fotògraf al positivat. Era de gran importància en aquest moment la reivindicació del valor artístic de la fotografia, de manera que pogués tenir el mateix prestigi social i cultural que altres arts com la pintura o l'escultura. L'autor havia de plasmar la seva personalitat i les seves emocions en l'obra, que es volia única i original. Per això, van tenir molta notorietat alguns procediments com el bromoli o el Fresson, on es realitzava l'acabat a mà.

El punt fort de l'activitat de l'AFC va continuar sent l'apartat d'exposicions i concursos, destacant el que es convocava a finals de cada

gresos en su afición. Era muy frecuente que tras la realización de un cursillo se formara algún grupo que se reuniera periódicamente para comentar sus nuevas fotografías, o bien que los nuevos se integraran en el ambiente de camaradería preexistente.

La AFC había elaborado, igual que en el período anterior, un programa general de formación en el que el aficionado iba pasando de los procesos más elementales a los más complicados. Las lecciones iniciales eran consideradas un curso básico, en el cual se aprendía a revelar los negativos, y posteriormente a positivar con el uso de la ampliadora. Desde ese momento el nuevo aficionado ya podía realizar sus fotografías e ir adquiriendo experiencia en el laboratorio. A partir de aquí la entidad ofrecía cursos específicos para aquellos que quisieran adentrarse en técnicas más concretas como la estereoscopía, las diapositivas, etc. Finalmente, los procedimientos pigmentarios conformaban el último gran bloque de enseñanzas, destinado a aquellas personas interesadas en las técnicas más artesanales. Este ciclo se iba repitiendo una o dos veces al año con pequeñas variaciones. Durante este período se siguieron beneficiando de la experiencia de los socios más veteranos para enseñar a los recién incorporados, de manera que los profesores eran los ya conocidos Claudi Carbonell, Rafael Mª Martínez, etc.

Hay que tener en cuenta que, en pleno auge del pictorialismo, en las exposiciones y concursos se valoraba mucho la intervención del fotógrafo en el positivado. Era de gran importancia en este momento la reivindicación del valor artístico de la fotografía, de manera que pudiera tener el mismo prestigio social y cultural que otras artes como la pintura o la escultura. El autor había de plasmar su personalidad y sus emociones en la obra, que se quería única y original. Por ello, tuvieron mucha notoriedad algunos procedimientos como el bromóleo o el fresson, donde se realizaba el acabado a mano.

El punto fuerte de la actividad de la AFC continuó siendo el apartado de exposiciones y concursos, destacando el que se convocaba a finales de cada año, o anual clasificador. Era aquí donde los aficionados presentaban sus mejores

CAPÍTOL V

LA CONSOLIDACIÓ D'UNA TRAJECTÒRIA D'ÈXIT

VICTORIA BONET CARBONELL

any, o anual classificador. Era aquí on els aficionats presentaven les seves millors obres amb la il·lusió d'obtenir algun premi en alguna de les quatre seccions existents: fotografia plana al bromur de plata, procediments pigmentaris, esteroscòpia i autocromia.

Cada any es va seguir convocant també, cap al mes de maig, el Saló de Primavera, on un jurat seleccionava un conjunt d'obres dels socis més destacats. Aquest conjunt va servir també per donar a conèixer la tasca de l'AFC en pro de la fotografia artística en altres llocs, ja que es va decidir crear un saló circulant que era molt demandat en altres poblacions. A l'agost de 1931 va arribar a Vilanova i la Geltrú, després a Igualada, Tarragona, València, etc. Es va aconseguir així estrènyer els llaços amb entitats similars, que algunes vegades sol·licitaven la presència dels membres més destacats de l'AFC com a jurat en els concursos propis, així com promocionar l'afició en aquestes poblacions.

Amb aquestes activitats ja consolidades, es van dedicar a obrir nous camins, amb l'objectiu d'estimular l'afició dels socis i afirmar el prestigi de l'entitat. En efecte, les novetats es van succeir durant els anys 1931, 1932 i 1933: es va crear un concurs per a aficionats no socis i la presència internacional va augmentar amb l'arribada d'autors estrangers; finalment, va tornar el saló internacional, de manera que els socis van poder trobar nous reptes i l'AFC va continuar en primer pla amb activitats de gran ressonància. Cal destacar l'èxit de públic que van anar aconseguint al llarg de tots aquests anys, de manera que la població va acabar adonant-se que la fotografia no era només una tècnica per aconseguir retrats estereotipats ni un divertiment insubstancial, era tot un art amb enormes possibilitats.

El 1931 es va iniciar una activitat que subratllaria la dimensió internacional de l'AFC: l'organització d'exposicions de països estrangers. Era habitual en aquesta època que les associacions fotogràfiques preparessin una selecció de les obres dels seus aficionats més destacats per enviar-la a una entitat simi-

bras con la ilusión de obtener algún premio en alguna o varias de las cuatro secciones existentes: fotografía plana al bromuro de plata, procedimientos pigmentarios, estereoscopía y autocromía.

Cada año se siguió convocando también, hacia el mes de mayo, el Salón de Primavera, donde un jurado seleccionaba un conjunto de obras de los socios más destacados. Este conjunto sirvió también para dar a conocer la labor de la AFC en pro de la fotografía artística en otros lugares, ya que se decidió crear un salón circulante que era muy demandado en otras poblaciones. En agosto de 1931 llegó a Vilanova i la Geltrú, después a Igualada, Tarragona, Valencia, etc. Se consiguió así estrechar los lazos con entidades similares, que algunas veces solicitaban la presencia de los miembros más destacados de la AFC como jurado en los propios concursos, así como promocionar la afición en estas poblaciones.

Con estas actividades ya consolidadas, se dedicaron a abrir nuevos caminos, con el objetivo de estimular la afición de los socios y afianzar el prestigio de la entidad. En efecto, las novedades se sucedieron durante los años 1931, 1932 y 1933: se creó un concurso para aficionados no socios y la presencia internacional aumentó con la llegada de autores extranjeros; por último, volvió el salón internacional, por lo que los socios pudieron encontrar nuevos retos y la AFC continuó en el candelero con actividades de gran resonancia. Hay que destacar el éxito de público que fueron consiguiendo a lo largo de todos estos años, por lo que la población acabó dándose cuenta de que la fotografía no era solo una técnica para conseguir retratos estereotipados ni un divertimento insustancial, era todo un arte con enormes posibilidades.

En 1931 se inició una actividad que subrayaría la dimensión internacional de la AFC: la organización de exposiciones de países extranjeros. Era habitual en esa época que las asociaciones fotográficas prepararan una colección de las obras de sus aficionados más destacados para enviarla a una entidad similar, que podía a su vez enviar la suya. Si a nivel local se estaban preparando los salones circulantes, en el plano

IX Concurs Anyal
De la col·lecció premiada amb medalla d'argent
Bromurs - 1.ª Categoría
Soci-autor: Antoni Campañà

CAPÍTOL V

LA CONSOLIDACIÓ D'UNA TRAJECTÒRIA D'ÈXIT

VICTORIA BONET CARBONELL

lar, que podia al seu torn enviar la seva. Si a nivell local s'estaven preparant els salons circulants, en el pla internacional es va intentar afavorir la influència dels països més avançats en l'AFC, sent com era el pictorialisme un corrent amb fort component cosmopolita des dels seus inicis. Així, al novembre de 1931 va tenir lloc el I Saló d'art fotogràfic estranger, dedicat a Bèlgica; a l'octubre de 1932 es va organitzar el segon saló, on es va poder comptar excepcionalment amb una selecció d'autors anglesos; finalment, el 1933 es va realitzar un intercanvi d'exposicions amb la societat fotogràfica d'Amsterdam, que va tenir molt bona crítica tant a la premsa holandesa com a l'espanyola.

A l'octubre de 1933 va obrir també les portes el II saló internacional, que va comptar amb més de 140 autors provinents d'una vintena de països: 40 dels Estats Units, 38 de Catalunya, 11 de la resta d'Espanya, 8 de França, 7 de Gran Bretanya, 4 de Itàlia, 4 de l'Índia, 3 d'Austràlia, Suècia i Alemanya; amb dos expositors es trobaven: Canadà, Holanda, Polònia, Suïssa i la Xina; finalment amb un: Bèlgica, Argentina, Japó, Hongria, Portugal i Romania.". Novament es va aconseguir una gran repercussió mediàtica, recollint grans elogis en les principals publicacions. El mateix Pere Català i Pic signava la crítica de Mirador, començant amb lloances al conjunt d'obres presentades a l'exposició, que va considerar un èxit de l'AFC. Els autors locals com Batllés, Carbonell, Pla Janini, Ortiz Echagüe, Sala, o Renom, li van semblar a la mateixa alçada que noms estrangers consagrats com Sougez o Misonne; en el seu article va destacar especialment aquest últim, per a Català el millor exemple de fotografia artística.

Algunes exposicions individuals d'artistes de renom com Pla Janini, Ortiz Echagüe i l'anglès Keighley van arrodonir les activitats d'aquest període, portant a l'AFC a liderar les associacions fotogràfiques espanyoles durant tots aquests anys. L'esforç i dedicació de la junta directiva havia donat bons fruits, consolidant el seu prestigi i estima entre els aficionats. Cap a 1935, però, entrarem en un nou

internacional se intentó favorecer la influencia de los países más avanzados en la AFC, siendo como era el pictorialismo una corriente con fuerte componente cosmopolita desde sus inicios. Así, en noviembre de 1931 tuvo lugar el I Salón de arte fotográfico extranjero, dedicado a Bélgica; en octubre de 1932 se organizó el segundo salón, donde se pudo contar excepcionalmente con una selección de autores ingleses; finalmente, en 1933 se realizó un intercambio de exposiciones con la sociedad fotográfica de Amsterdam, que tuvo muy buena crítica tanto en la prensa holandesa como en la española. En octubre de 1933 abrió también sus puertas el II salón internacional, que contó con más de 140 autores provenientes de una veintena de países: 40 de Estados Unidos, 38 de Cataluña, 11 del resto de España, 8 de Francia, 7 de Gran Bretaña, 4 de Italia, 4 de la India, 3 de Austria, Suecia y Alemania; con dos expositores se encontraban Canadá, Holanda, Polonia, Suiza y China; finalmente, con uno Bélgica, Argentina, Japón, Hungría, Portugal y Rumanía. Nuevamente se consiguió una gran repercusión mediática, recogiendo grandes elogios en las principales publicaciones. El mismo Pere Català i Pic firmaba la crítica de Mirador, comenzando con grandes alabanzas al conjunto de obras presentadas en la exposición, que consideró un éxito de la AFC. Los autores locales como Batllés, Carbonell, Pla Janini, Ortiz Echagüe, Sala, o Renom, le parecieron a la misma altura que nombres extranjeros consagrados como Sougez o Misonne; en su artículo destacó especialmente éste último, para Català el mejor ejemplo de fotografía artística.

Algunas exposiciones individuales de artistas de renombre como Pla Janini, Ortiz Echagüe y el inglés Keighley redondearon las actividades de este período, llevando a la AFC a liderar las asociaciones fotográficas españolas durante todos estos años. El esfuerzo y dedicación de la junta directiva había dado buenos frutos, consolidando su prestigio y aprecio entre los aficionados. Hacia 1935, sin embargo, entraremos en un nuevo período en el que el presidente elegido, Claudi Carbonell, tendrá que hacer frente a dificultades de todo tipo. El carácter estrictamen-

període en el qual el president elegit, Claudi Carbonell, haurà de fer front a dificultats de tota mena. El caràcter estrictament apolític de l'AFC permetrà mantenir una certa activitat durant els anys de la guerra civil, però evidentment la vida de l'entitat va quedar afectada pels greus esdeveniments que havien de tenir lloc.

te apolítico de la AFC permitirá mantener una cierta actividad durante los años de la guerra civil, pero evidentemente la vida de la entidad quedó afectada por los graves acontecimientos que iban a tener lugar.

Librería Sánchez

COMPRA & VENTA DE LIBROS, POSTALES, FOTOGRAFIAS, GRABADOS

Tasación gratuita. Pago al contado.

www.libreriasanchez.com

Teléfono: 934 58 49 80

Carrer de Còrsega, 485, 08025 **BARCELONA**

PERE CATALÀ I PIC

PABLO GIORI

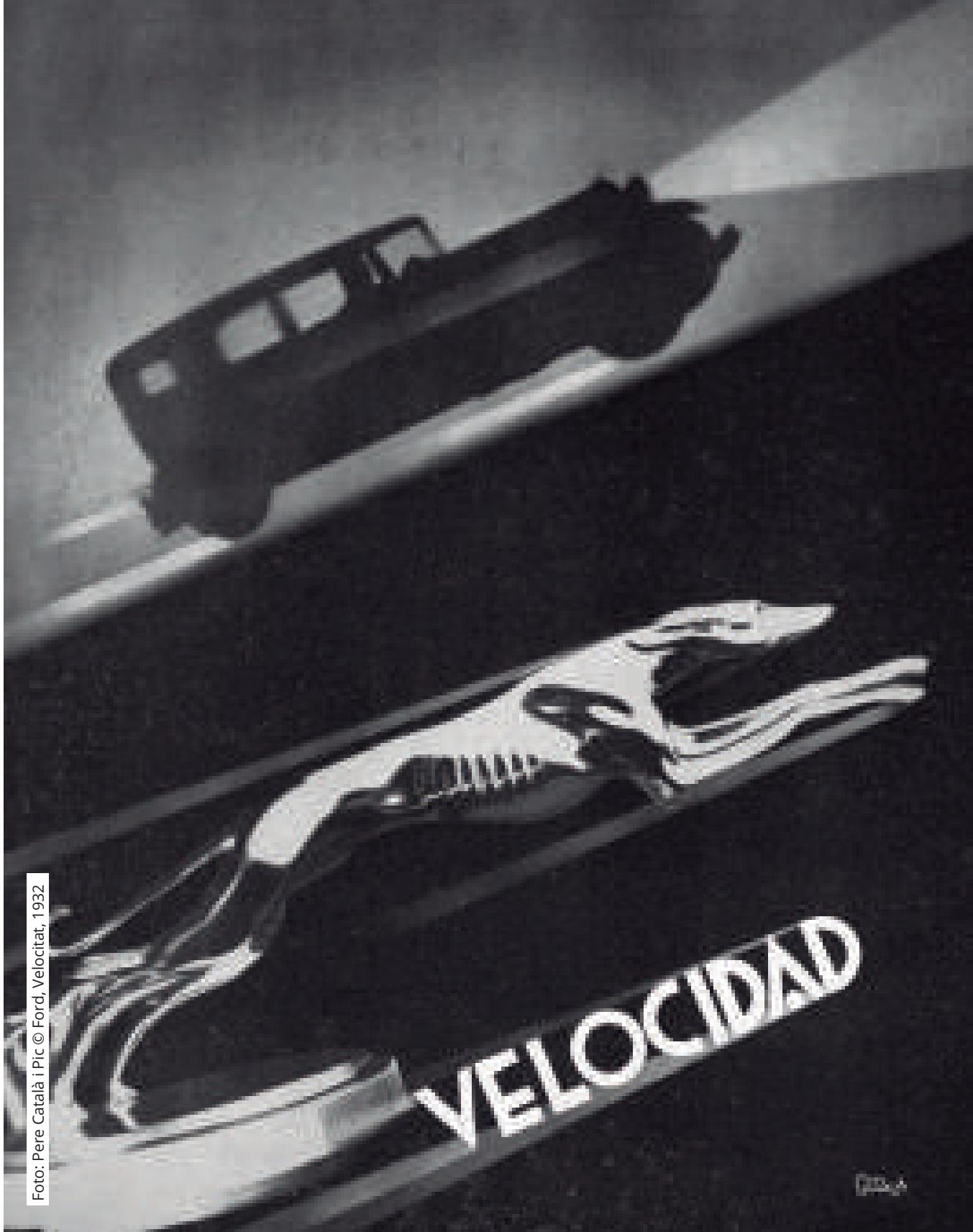

Foto: Pere Català i Pic © Ford, Velocitat, 1932

Pere Català i Pic és un dels fotògrafs catalans més importants del segle XX, tant per la seva aposta per la modernitat com per la nissaga que va inaugurar, amb els reconeguts Pere Català i Roca i Francesc Català-Roca. Com vaig deixar clar a la seva biografia, Pere Català i Pic. Fotografia, publicitat, avantguarda i literatura (1889-1971) publicada el 2016 a l'Editorial Rafael Dalmau, és conegut com a fotògraf, però és molt més que això, és un intel·lectual i un humanista.

Va haver de deixar els estudis amb dotze anys, molt d'hora per a algú que volia estudiar Filosofia i Lletres, i va començar a treballar al Banc Hispano Americà el 1902. Lluitant al CADCI per la jornada intensiva, en un viatge a Roma troba la seva passió i es fa retratista. Més endavant s'estableix a Valls i fa retrats i fotografies de monuments per a la Mancomunitat de Catalunya. En aquella època, després de la crisi tèxtil i dels estralls de la fil·loxera, Valls és una vila petita sense gaire activitat, cosa que un grup d'amics aconsegueix canviar radicalment. Pere Català Pic intervé en la creació de l'agrupació Amics de les Belles Coses i de la secció vallenca del CADCI, s'uneix a la Unió Gremial i de la Cambra de Comerç, lluita per modernitzar la ciutat, vol nous trens, un camp d'aviació, millor transport, més turisme, més obertura. Finalment, la política truca a la seva porta i es compromet amb el progrés, però no es presenta com a candidat; ha de marxar.

Amb la República veu que cal desplaçar-se a Barcelona a la recerca de la modernitat, la psicologia, la publicitat i la fotografia, una barreja estranya que en aquella època el converteix en avantguardista. Coneix món, viatja i crea, fa anuncis per als clients més importants i destaca com a professor de psicologia publicitaria. Escriu un llibre sobre la seva recerca en aquest camp, producte de les seves classes i dels estudis experimentals, que queda inèdit. Durant la guerra concep amb Jaume Miravitles el Comissariat de Propaganda i fa un dels cartells de guerra més famosos: «Aixafem el feixisme». Com a cap d'Edicions té contactes amb tots els intel·lectuals, publica la reconeguda revista Nova Ibèria i més de dos-cents llibres, revistes,

Pere Català Pic es uno de los fotógrafos catalanes más importantes del siglo XX, tanto por su apuesta por la modernidad como por la alcurnia que inauguró, con los reconocidos Pere Català Roca y Francesc Català-Roca. Cómo dejé claro a su biografía, Pere Català Pic. Fotografía, publicidad, vanguardia y literatura (1889-1971) publicada el 2016 en la Editorial Rafael Dalmau, es conocido como fotógrafo, pero es mucho más que esto, es un intelectual y un humanista.

Tuvo que dejar los estudios con doce años, muy temprano para alguien que quería estudiar Filosofía y Letras, y empezó a trabajar en el Banco Hispano Americano el 1902. Luchando en el CADCI por la jornada intensiva, en un viaje a Roma encuentra su pasión y se hace retratista. Más adelante se establece en Valls y hace retratos y fotografías de monumentos para la Mancomunidad de Cataluña. En aquella época, después de la crisis textil y de los estragos de la filoxera, Valls es una villa pequeña sin mucha actividad, cosa que un grupo de amigos consigue cambiar radicalmente. Pere Catalán Pic interviene en la creación de la agrupación Amigos de las Bellas Cosas y de la sección vallenca del CADCI, se une a la Unión Gremial y de la Cámara de Comercio, lucha para modernizar la ciudad, quiere nuevos trenes, un campo de aviación, mejor transporte, más turismo, más apertura. Finalmente, la política llama a su puerta y se compromete con el progreso, pero no se presenta como candidato; tiene que marchar.

Con la República ve que tiene que desplazarse a Barcelona en busca de la modernidad, la psicología, la publicidad y la fotografía, una mezcla extraña que en aquella época lo convierte en vanguardista. Conoce mundo, viaja y crea, hace anuncios para los clientes más importantes y destaca como profesor de psicología publicitaria. Escribe un libro sobre su investigación en este campo, producto de sus clases y de los estudios experimentales, que queda inédito. Durante la guerra concibe con Jaume Miravitles el Comisariado de Propaganda y hace uno de los carteles de guerra más famosos: «Aplastamos el fascismo». Como cabeza de "Edicions" tiene contactos con todos los intelectuales, publica la reconocida revista "Nueva Ibérica" y más de doscientos libros, revistas, auques, panfletos

PERE CATALÀ I PIC

PABLO GIORI

Foto: Pere Català i Pic © Barreteria Prats, c. 1931

auques, pamflets en quatre llengües. Els bombardeigs, la fam, els intel·lectuals que ajuden la República, tres anys sense fer fotografies, l'exili i la mort. Fins aquí el personatge és força conegut, però la seva vida després de la guerra era un misteri.

Reprèn la feina a poc a poc quan les pors de les represàlies amainen, va recuperant l'alegria, cal seguir treballant, ha de mantenir tota la família. Els clients demanen publicitats, a poc a poc, i cal començar des de zero l'empresa familiar; els amics exiliats tornen a omplir les penyes literàries. La Fira de Mostres i l'economia franquista dels anys cinquanta li permeten pagar els deutes i refer la seva vida. Retorna també aquell anhel de joventut i la vida li dóna una segona oportunitat: serà un literat autodidacte, tal com havia passat amb la fotografia. Treballa molt intensament, escriu contes, novel·les, narracions, obres de teatre, poemes, assajos. Una

en cuatro lenguas. Los bombardeos, el hambre, los intelectuales que ayudan la República, tres años sin hacer fotografías, el exilio y la muerte. Hasta aquí el personaje es bastante conocido, pero su vida después de la guerra era un misterio.

Retoma el trabajo despacio cuando los miedos de las represalias amainan, va recuperando la alegría, hay que seguir trabajando, tiene que mantener a toda la familia. Los clientes piden publicidades, despacio, y hay que empezar desde cero la empresa familiar; los amigos exiliados vuelven a llenar las peñas literarias. La Feria de Muestras y la economía franquista de los años cincuenta le permiten pagar las deudas y rehacer su vida. Recupera también aquel anhelo de juventud y la vida le da una segunda oportunidad: será un literato autodidacta, tal como había pasado con la fotografía. Trabaja muy intensamente, escribe cuentos, novelas, narraciones, obras de teatro, poemas, ensayos. Una parte de su obra literaria

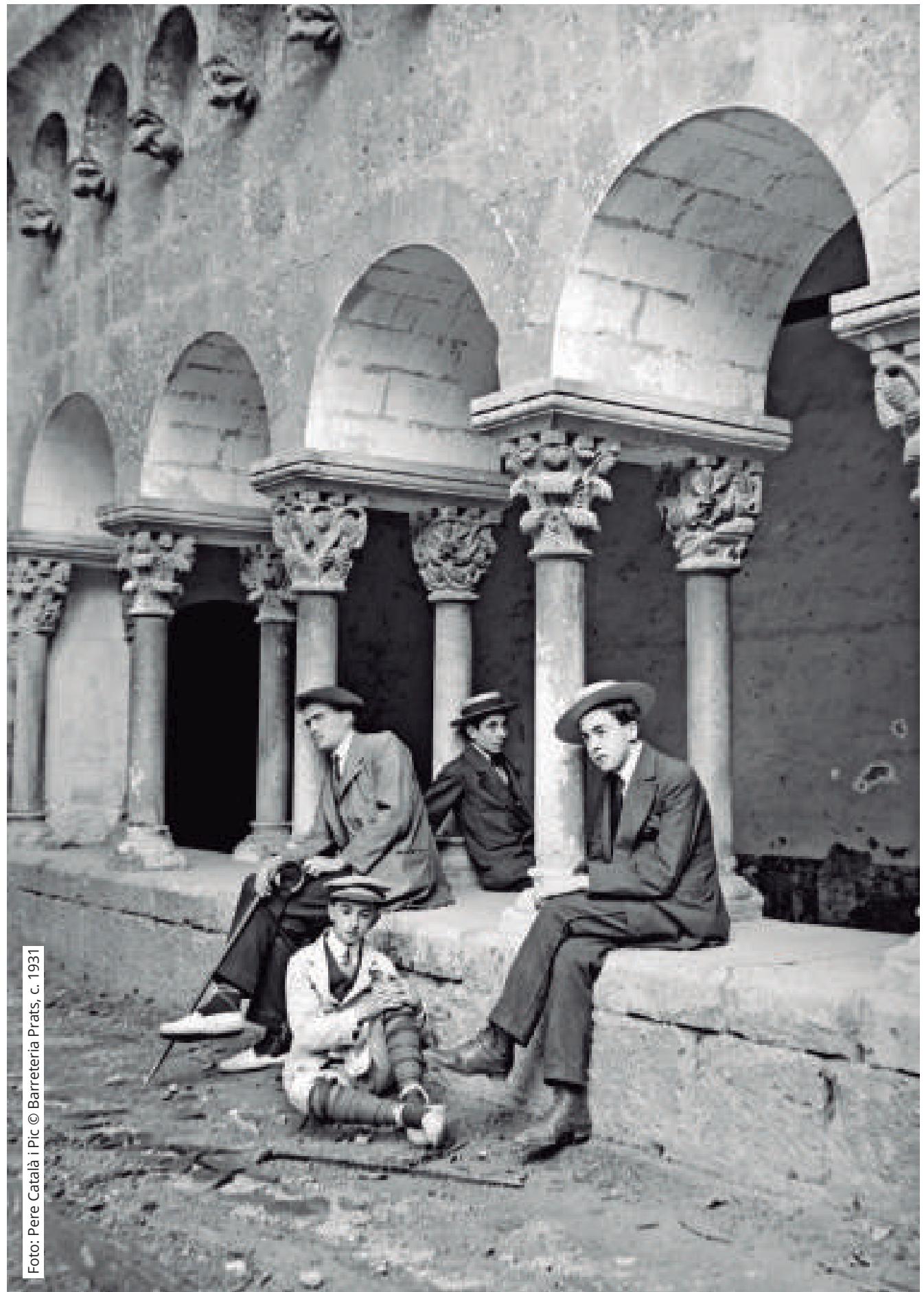

Foto: Pere Català i Pic © Barreteria Prats, c. 1931

Foto: Pere Català i Pic © Cristall gravat a mà, 1935

part de la seva obra literària de la postguerra està directament relacionada amb la seva vida (explica coses que li havien succeït de forma ficcionalitzada, fet que ens dóna una informació molt valuosa) i la resta té un punt pedagògic, un missatge per millorar el món. Tanmateix, la cultura catalana no té prou força, el franquisme l'ofega i els catalanistes es barallen entre ells; no hi ha lloc per a un heterodox, per a un

de la posguerra está directamente relacionada con su vida (explica cosas que le habían sucedido de forma ficcionalizada, hecho que nos da una información muy valiosa) y el resto tiene un punto pedagógico, un mensaje para mejorar el mundo. Aun así, la cultura catalana no tiene bastante fuerza, el franquismo lo ahoga y los catalanistas se pelean entre ellos; no hay lugar para un hete-

Foto: Pere Català i Pic © Fotomuntatge Barcelona Barri Gòtic (Ciutat Vella), 1935

Foto: Pere Català i Pic © Fotomuntatge, Festes de la Candela, Valls, 1931

escriptor que no ho sembla o que ho intenta massa tard, quan la vida li deixa temps. És amic d'escriptors i d'editors, no vol pagar per editar i ningú no s'arrisca per ell. Seguirà fent, ferm en l'actitud amb què viu tota la vida: treballar, treballar, treballar i tornar a començar tantes vegades com calgui.

L'alegria de la família, dels amics i de les penyes es barreja amb el dol de la vellesa, es cansa, no pot treballar, dorm poc; a més, sembla que fer-se gran vol dir, també, acomiadarse, setmana rere setmana, dels amics. Quan ell mor, mor bona part d'aquella generació nascuda a finals del segle XIX; n'és un dels últims representants. Mor sense reconeixement, sense exposicions retrospectives, sense l'obra literària publicada, però això no li pesarà mai: sap que ha viscut a la seva manera, respectant els seus ideals, i que tot sol ha pogut tirar endavant a la seva família.

Després de quatre anys de recerca i de difondre la seva obra, coneixem molt millor l'abast de la seva tasca i podem dir amb orgull que el seu llegat personal i fotogràfic es conservarà per les generacions futures en una institució pública que pot assegurar la conservació i difusió de la seva obra. Això si, haurem d'esperar fins el 2019 per poder veure a Barcelona la gran retrospectiva que es mereix i que no va poder tenir en vida.

roodoxo, para un escritor que no lo parece o que lo intenta demasiado tarde, cuando la vida le deja tiempo. Es amigo de escritores y de editores, no quiere pagar para editar y nadie se arriesga por él. Seguirá haciendo, firme en la actitud con que vive toda la vida: trabajar, trabajar, trabajar y volver a empezar tantas veces como haga falta.

La alegría de la familia, de los amigos y de las peñas se mezcla con el luto de la vejez, se cansa, no puede trabajar, duerme poco; además, parece que hacerse mayor quiere decir, también, despedirse, semana detrás semana, de los amigos. Cuando él muere, muere buena parte de aquella generación nacida a finales del siglo XIX; es uno de los últimos representantes. Muere sin reconocimiento, sin exposiciones retrospectivas, sin la obra literaria publicada, pero esto no le pesará nunca: sabe que ha vivido a su manera, respetando sus ideales, y que a solas ha podido sacar adelante a su familia.

Después de cuatro años de investigación y de difundir su obra, conocemos mucho mejor el alcance de su tarea y podemos decir con orgullo que su legado personal y fotográfico se conservará por las generaciones futuras en una institución pública que puede asegurar la conservación y difusión de su obra. Esto sí, tendremos que esperar hasta el 2019 para poder ver en Barcelona la grande retrospectiva que se merece y que no pudo tener en vida.

TONI VIDAL RETRATISTA

SALA BRUNO ARGEMÍ DEL 25/04 AL 04/06

Foto: Toni Vidal ©Vestits de ceba

Foto: Toni Vidal © Roques

Antoni Vidal Miquel (Es Castell, 1934) és un fotògraf menorquí amb una llarga i consagrada trajectòria professional. La seva producció fotogràfica inicial ens mostra l'arquitectura rural, el paisatge, el retrat i les feines artesanals de la Menorca dels anys 50 i 60. A partir de l'any 1968 va començar a treballar com a fotògraf professional a Barcelona. Aquest mateix any fa la seva primera exposició a la Sala Aixelà, on presenta un recull de cent fotografies de la fàbrica Gas Maó, amb una evident intencionalitat social, que mostren al mateix temps les dures condicions de treball i la dignitat humana dels obrers fabrils.

L'any 1970, també a la Sala Aixelà va presentar l'exposició "Artistes Catalans Contemporanis", amb retrats de dinou artistes catalans destacats del moment: Salvador Dalí, Joan Miró, Antoni Tàpies, Joan Ponç, Josep Guinovart, Joan Hernández Pijuan, Ricard Bofill... L'esperit de denúncia i conscienciació social és present en exposicions com "Homes/feina" (1983), una col·lecció de dues-centes dotze fotografies sobre els oficis artesanals, i l'exposició itinerant "Dones" (2002) que presenta els retrats de les dones de l'Associació d'afectades de càncer de mama, i altres retrats d'escriptores reconegudes com a Mercè Rodoreda, Aurora Bertrana i Maria Aurèlia Capmany. Altres exposicions individuals que

Antoni Vidal Miquel (Es Castell, 1934) es un fotógrafo menorquín con una larga y consagrada trayectoria profesional. Su producción fotográfica inicial nos muestra la arquitectura rural, el paisaje, el retrato y los trabajos artesanales de la Menorca de los años 50 y 60. A partir del año 1968 empezó a trabajar como fotógrafo profesional en Barcelona. Este mismo año hace su primera exposición a Sala Aixelà, donde presentó una compilación de cien fotografías de la fábrica Gas Mahón, con una evidente intencionalidad social, que muestran al mismo tiempo las duras condiciones de trabajo y la dignidad humana de los obreros fabriles.

El año 1970, también a Sala Aixelà presentó la exposición "Artistas Catalanes Contemporáneos", con retratos de diecinueve artistas catalanes destacados del momento: Salvador Dalí, Joan Miró, Antoni Tàpies, Joan Ponç, Josep Guinovart, Joan Hernández Pijuan, Ricard Bofill... El espíritu de denuncia y concienciación social es presente en exposiciones como "Hombres/trabajo" (1983), una colección de doscientas doce fotografías sobre los oficios artesanales, y la exposición itinerante "Mujeres" (2002) que presenta los retratos de las mujeres de la Asociación de afectadas de cáncer de mama, y otros retratos de escritoras reconocidas como Mercè Rodoreda, Aurora Bertrana y María Aurèlia Capmany. Otras exposiciones individuales que hay que destacar son las de la Fundación Miró

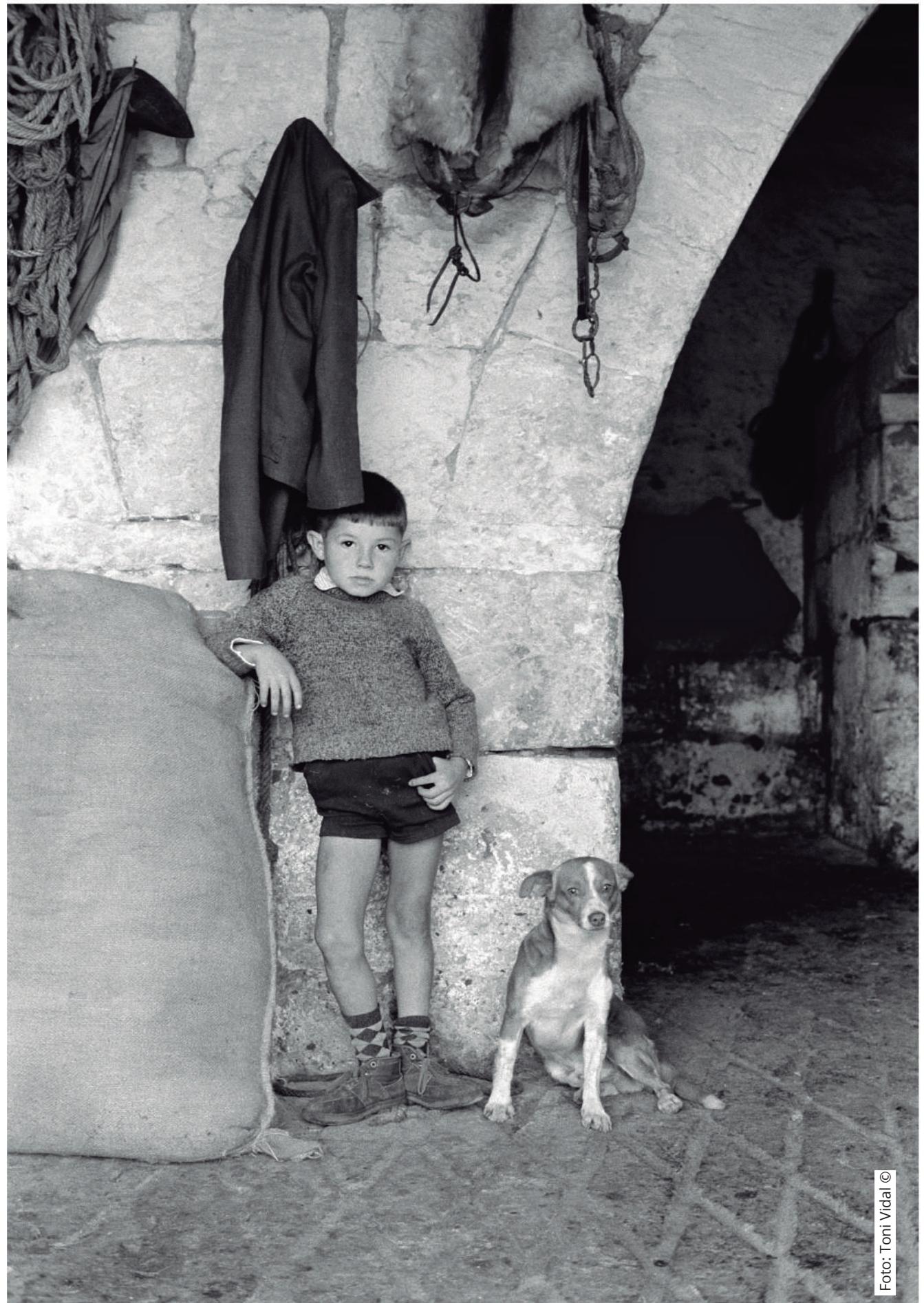
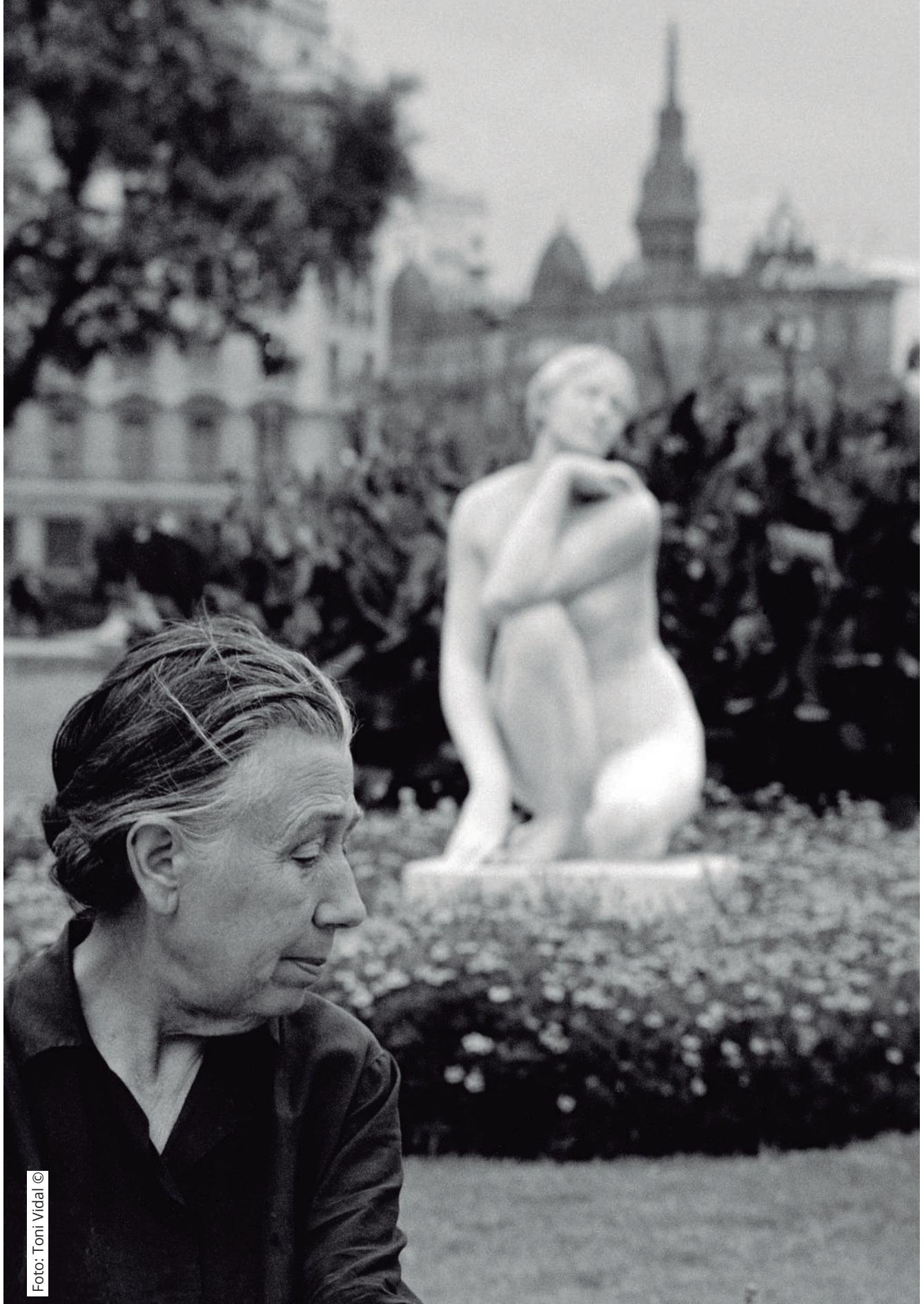

Foto: Toni Vidal ©

TONI VIDAL RETRATISTA

SALA BRUNO ARGEMÍ DEL 25/04 AL 04/06

cal destacar són les de la Fundació Miró de Barcelona (1977 i 1983), el Col·legi d'Arquitectes de Santa Cruz de Tenerife (1979), les de la Galeria Caramany de Girona (1992) i l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (1994), l'Institut und Museum für Geologie und Paläontologie de la Universitat de Tübingen (1995), l'EGG Gallery de Tòquio (1998) i el Centre d'Estudis Catalans de l'Université París-Sorbonne de París (2005). El seu esperit més poètic i sensual és present a les col·leccions "Roques", "Vegetals" i molt particularment "Vestits de ceba".

Toni Vidal, des de la seva gran humilitat, ha desenvolupat una llarga i rica trajectòria professional remarcable per la seva versatilitat i domini tècnic en una feina fotogràfica coherent i plena de lirisme amb la que ha sabut mostrar la dignitat i bellesa de les coses més senzilles.

El filòsof Baltasar Gracián en un dels seus més famosos aforismes ens deia: "quan els ulls veuen el que mai han vist, el cor sent el que mai ha sentit". Sense cap dubte, la contemplació de moltes de les fotografies de Toni Vidal, amb la seva enorme sensibilitat, fa que vegem el que mai abans hem vist i que el nostre cor senti el que mai abans ha sentit.

de Barcelona (1977 y 1983), el Colegio de Arquitectos de Santa Cruz de Tenerife (1979), las de la Galería Caramany de Girona (1992) y la Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Barcelona (1994), el Instituto und Museum für Geologie und Paläontologie de la Universidad de Tübingen (1995), la EGG Gallery de Tokio (1998) y el Centro de Études Catalanas de la Université París-Sorbonne de París (2005). Su espíritu más poético y sensual está presente a las colecciones "Rocas", "Vegetales" y muy particularmente "Vestidos de cebolla".

Toni Vidal, desde su grande humildad, ha desarrollado una larga y rica trayectoria profesional remarcable por su versatilidad y dominio técnico en un trabajo fotográfico coherente y llena de lirismo con la que ha sabido mostrar la dignidad y belleza de las cosas más sencillas.

El filósofo Baltasar Gracián en uno de sus más famosos aforismos nos decía: "cuando los ojos ven el que nunca han visto, el corazón siendo el que nunca ha sentido". Sin lugar a dudas, la contemplación de muchas de las fotografías de Toni Vidal, con su enorme sensibilidad, hace que veamos el que nunca antes hemos visto y que nuestro corazón sienta el que nunca antes ha sentido.

PEP VALLS

Fotografia

Tel. 682 25 18 90
934 23 23 98
<http://www.pepvallsfotografia.com>
pepvallsfotografia@gmail.com
s37bcn@telefonica.net

**REVELAT DE RODETS
RETOC FOTOGRÀFIC
RESTAURACIÓ DE FOTO ANTIGA
DIGITALITZACIÓ DE DIAPOS
IMPRESSIÓ DIGITAL I AMB PLOTTER
ESTUDI FOTOGRÀFIC**

C/ Sepúlveda 37 de Barcelona

Foto: Toni Vidal ©

LA MÀGIA DE LA DANSA

JOSEP GUINDO

SALA BRUNO ARGEMÍ DEL 06/06 AL 29/07

La fotografia de dansa és una disciplina poc habitual entre els fotògrafs del nostre país. Això es molt probablement degut a les seves dificultats tècniques i a les limitacions d'accés als teatres. Resulta imprescindible captar les imatges des d'una posició habitualment allunyada de l'esenario i evitant molestar a l'audiència amb els "clic" de la càmera. L'escena sol estar poc il·luminada i els moviments dels ballarins són molt ràpids i de vegades poc previsibles. Però aquestes dificultats tècniques es veuen clarament compensades per l'espectacularitat de les fotografies que poden obtenir-se. Esplèndidis decorats, cossos estilitzats dels ballarins amb els seus elegants vestits i gràcils moviments ens proporcionen una imatges d'inqüestionable bellesa.

Josep Guindo Soldevila (Terrassa 1958) va conèixer el món del ballet per absoluta casualitat, coincidint amb el seu primer viatge a l'Havana al gener de 2011 amb motiu de l'exposició "Les Dues Cubes" que va realitzar juntament amb el prestigiós pintor, pacient i amic Antoni Vives Fierro (Diari Avui, 23 juny 2011; La Vanguardia, 27 juliol 2011). Des d'aquest moment, el Destí ha jugat capritxosament amb ell. Casualitats difícilment explicables li van permetre conèixer a la Prima Ballerina Assoluta Alicia Alonso el 10 de febrer de 2011 i capturar les seves primeres fotografies de ballet, en un assaig que ella li va dedicar a l'Escola del Ballet Nacional de Cuba. A partir d'aquest moment es va iniciar una estreta relació amb Alicia Alonso i el Ballet Nacional de Cuba, sent fotògraf oficial del Festival Internacional de Ballet de l'Havana des de 2012. Fotografies seves formen part del fons permanent del Museu Nacional de la Dansa (l'Havana, Cuba). En l'actualitat col·labora regularment en la Temporada de Dansa del Centri Cultural de Terrassa i el prestigiós Curs Internacional de Dansa Ibstage i publica les seves fotografies en prestigioses revistes de ballet com Danse (França) o Ballet i Más.

Actualment és President de l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya i director editorial de la seva revista "Butlletí", vicepresident de Fotoclub Terrassa, membre de la Federació Catalana de Fotografia i de la Federació Internacional de Fotògrafs.

La fotografía de danza es una disciplina poco habitual entre los fotógrafos de nuestro país. Ello se debe muy probablemente a sus dificultades técnicas y a las limitaciones de acceso a los teatros. Resulta imprescindible captar las imágenes desde una posición habitualmente alejada del escenario, evitando molestar a la audiencia con los "clic" de la cámara. La escena suele estar poco iluminada y los movimientos de los bailarines son muy rápidos y a veces poco previsibles. Pero esas dificultades técnicas se ven claramente compensadas por la espectacularidad de las fotografías que pueden obtenerse. Espléndidos decorados, cuerpos estilizados de los bailarines con sus elegantes vestidos y gráciles movimientos nos proporcionan una imágenes de incuestionable belleza.

Josep Guindo Soldevila (Terrassa 1958) conoció el mundo del ballet por absoluta casualidad, coincidiendo con su primer viaje a La Habana en enero de 2011 con motivo de la exposición "Las Dos Cubas" que realizó junto con el prestigioso pintor, paciente y amigo Antoni Vives Fierro (Diari Avui, 23 junio 2011; La Vanguardia, 27 julio 2011). Desde ese momento, el destino ha jugado caprichosamente con él. Casualidades difícilmente explicables le permitieron conocer a la Prima Ballerina Assoluta Alicia Alonso el 10 de febrero de 2011 y tomar sus primeras fotografías de ballet, en un ensayo que ella le dedicó en la Escuela del Ballet Nacional de Cuba. A partir de ese momento se inició una estrecha relación con Alicia Alonso y el Ballet Nacional de Cuba, siendo fotógrafo oficial del Festival Internacional de Ballet de La Habana desde 2012. Fotografías suyas forman parte del fondo permanente del Museo Nacional de la Danza (La Habana, Cuba). En la actualidad colabora regularmente en la Temporada de Danza del Centre Cultural de Terrassa y el prestigioso curso Internacional de Danza Ibstage y publica sus fotografías en prestigiosas revistas de ballet como Danse (Francia) o Ballet y Más.

Actualmente es Presidente de l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya y director editorial de su revista "Butlletí", vicepresidente de Fotoclub Terrassa, miembro de la Federación Catalana de Fotografía y de la Federación Internacional de Fotógrafos.

Foto: Josep Guindo © Alicia Alonso

Foto: Josep Guindo © Minotauro

Foto: Josep Guindó © Levitació

Foto: Josep Guindo © Crucificcó. Assaig al gran teatre del Liceu

Foto: Josep Guinido ©

Foto: Josep Guindo ©

EXPOSICIÓ COLLECTIVA 178 ANYS DE FOTOGRAFIA A L'ESTAT ESPANYOL

SALA BRUNO ARGEMÍ / DEL 05 AL 23 DE SETEMBRE.

Foto / Josep Soler ©

Amb motiu de la celebració dels 178è aniversari de la realització de la primera fotografia en tot l'Estat, cosa que va succeir el 10 de novembre de 1839 a l'actual Plaça de Palau de Barcelona, l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya, com des de fa molts anys, organitza una exposició col·lectiva de socis per commemorar aquesta efemèride a la sala Bruno Argemí de la nostra Agrupació.

Con motivo de la celebración de los 178 años de la realización de la primera fotografía en todo el Estado, el 10 de noviembre de 1839 en la actual Plaça de Palau de Barcelona, la Agrupación Fotográfica de Catalunya, como desde hace muchos años, organiza una exposición colectiva de socios para conmemorar esta efeméride en la sala Bruno Argemí de nuestra Agrupación.

ANDREU CLAPÉS MONTS I SERRES DE CATALUNYA

Foto: Andreu Clapés © Sant Ildefons

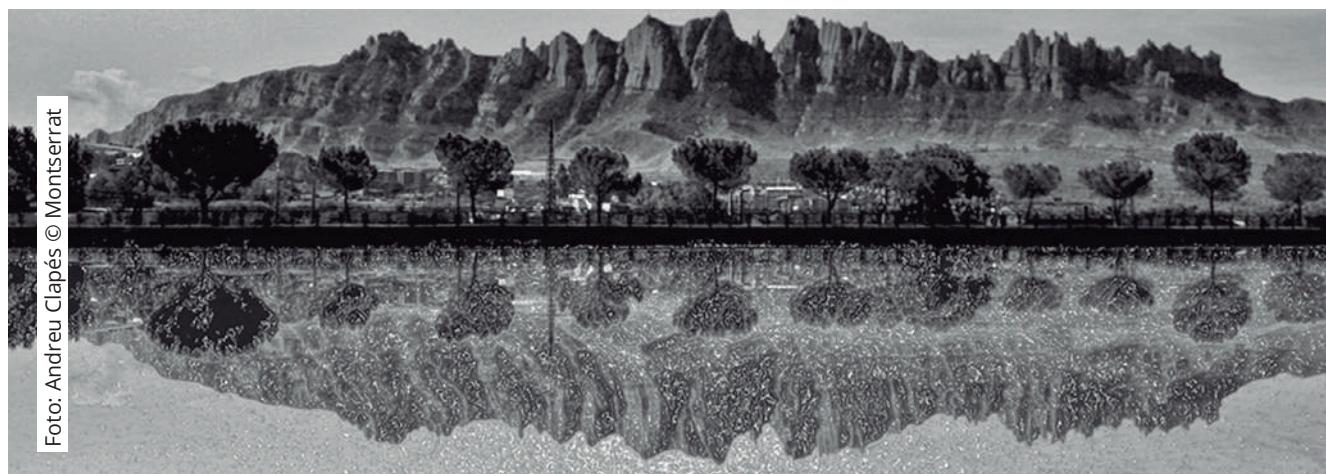

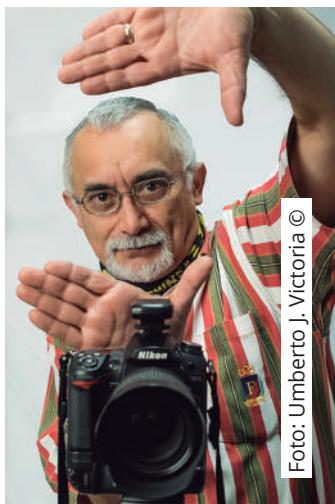
Foto: Andreu Clapés © Montserrat

Andreu Clapés i Flaqué (Sabadell, 1944), és soci de l’Agrupació Fotogràfica de Catalunya. L’obra d’Andreu Clapés ens aprova a la bellesa natural de casa nostra, sovint desconeguda i que s’expandeix per tot el territori. Fotografiada en blanc i negre amb format panoràmic, té un gran impacte visual.

Andreu Clapés i Flaqué (Sabadell, 1944), es socio de la Agrupación Fotográfica de Cataluña. Ha expuesto en numerosas ocasiones. La obra de Andreu Clapés nos acerca a la belleza natural de nuestra tierra, a menudo desconocida y que se expande por todo el territorio. Fotografiada en blanco y negro en formato panorámico, tiene un gran impacto visual.

EXPOSICIÓ COLLECTIVA CURSOS IL.LUMINACIÓ

SALA BRUNO ARGEMÍ / INAUGURACIÓ 22 DE SETEMBRE

La present exposició és una mostra col.lectiva dels socis que han participat en diferents cursos i sessions organitzades en la nostra Agrupació en el període comprès entre setembre de 2016 i juliol de 2017. La majoria de les fotos estan realitzades en clarobscur, una tècnica que durant el curs passat vam estar practicant molt. Fins i tot es va abastar alguna cosa de paisatges corporals (bodyscapes). Algunes fotos de la present exposició es van presentar també en el concurs de fotografia d' estudi celebrat al juny passat en les instalacions de l' AFC.

Podem apreciar clarament que malgrat haver estat sessions col.lectives, cada soci ha utilitzat el seu enginy i creativitat per captar a través de la lent de la seva càmera coses diferents a la resta dels seus companys.

La presente exposición es una muestra colectiva de los socios que han participado en diferentes cursos y sesiones organizadas en nuestra Agrupación en el período comprendido entre septiembre de 2016 y julio de 2017. La mayoría de las fotos están realizadas en claroscuro, una técnica que durante el curso pasado estuvimos practicando mucho. Incluso se abarcó también algo de paisajes corporales (bodyscapes). Algunas fotos de la presente exposición se presentaron también en el concurso de fotografía de estudio celebrado en junio pasado en las instalaciones de la AFC.

Podemos apreciar claramente que a pesar de haber sido sesiones colectivas cada socio ha utilizado su ingenio y creatividad para captar a través de la lente de su cámara cosas distintas al resto de compañeros.

CONCURSOS DE L'AGRUPACIÓ

CONCURS ARXIUS DIGITALS

PREMIO DE HONOR A LA MEJOR COLECCIÓN DE TRES OBRAS: TONI TORRES

PREMIOS EX AEQUOS: CARLES PUNYET I UMBERTO VICTORIA

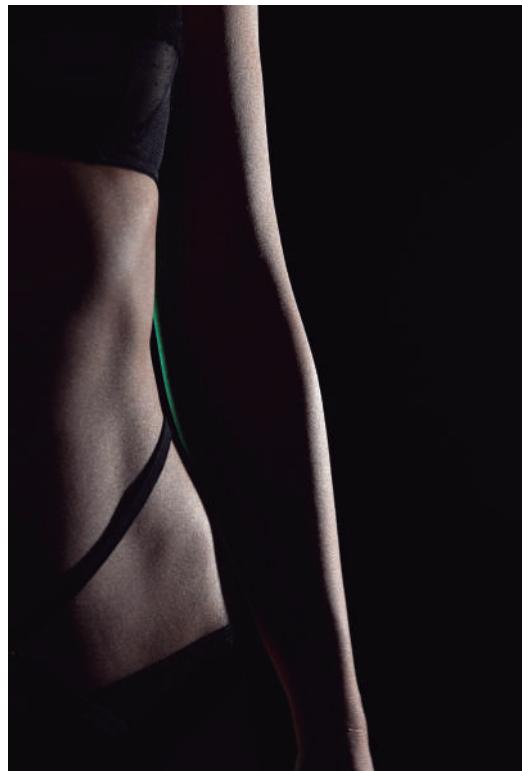

CONCURS SESSIONS D'ESTUDI

1ER PREMI ANDREU CLAPÉS

2N PREMI DANIEL RUBIO

3ER PREMI IRENE SANZ

RAMON MASATS 1953-1965

ANYS DE JUVENTUD

LAURA TERRÉ

GALERÍA ANA MAS PROJECTS, HOSPITALET DEL 06/05 AL 07/07

L'Hospitalet, aquesta metròpoli bessona de Barcelona i pràcticament desconeguda per als barcelonins, està marcant llocs imprescindibles per a l'itinerari cultural. Aquesta primavera la galeria d'art Ana Mas Projects va fixar un centre de peregrinació per als aficionats a la fotografia. Es tractava d'una exposició de Ramón Masats, el reporter més brillant de la generació de Afal, que feia més d'una dècada que no exposava a la seva terra,

L'Hospitalet, esa metrópoli gemela a Barcelona y prácticamente desconocida para los barceloneses, está marcando lugares imprescindibles para el itinerario cultural. Esta primavera la galería de arte Ana Mas Projects fijó un centro de peregrinación para los aficionados a la fotografía. Se trataba de una exposición de Ramón Masats, el reportero más brillante de la generación de Afal, que hacía más de una década que no exponía en su tierra,

Catalunya. L'exposició en un bell espai industrial blanc i lluminós reunia 80 fotografies dels seus primers anys de treball, en els quals va fotografiar com amateur els territoris que recorria amb la curiositat i el risc que imprimeix la joventut. En les còpies, totes realitzades per ell en aquella època, hem pogut sentir la seva capacitat d'abstracció en les línies i lesllums, sense perdre de vista la realitat d'aquella Barcelona de postguerra, als voltants de la Rambla, les barraques del Somorrostro o els ravals de Terrassa, temps en els quals Masats era soci de l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya i compartia les seves inquietuds amb els socis que van representar la ruptura estètica i conceptual als valors "salonistas", els seus amics Oriol Maspons, Xavier Miserachs i Ricard Terré. Amb aquests dos últims va realitzar una sonada exposició en el saló de l'Agrupació que va marcar a molts altres fotògrafs i va demostrar que la fotografia podia transcendir de l'afició a un compromís testimonial amb el temps que els havia tocat viure. Moltes de les fotografies que vam poder veure en L'Hospitalet formaven part d'aquella mítica mostra. Ramón Masats amb 86 anys, present durant la inauguració, tenia en la mirada la sorpresa en comprovar l'admiració que susciten encara aquestes fotografies de joventut en els joves d'avui dia. I és que un mestre com ell sempre serà un bon far per orientar la mirada de tots aquells que senten en la fotografia un desafiament a la interpretació de la vida que corre al seu pas.

Catalunya. La exposición en un bello espacio industrial blanco y luminoso reunía 80 fotografías de sus primeros años de trabajo, en los que fotografió como amateur los territorios que recorría con la curiosidad y el riesgo que imprime la juventud. En las copias, todas realizadas por él en aquella época, hemos podido sentir su capacidad de abstracción en las líneas y las luces, sin perder de vista la realidad de aquella Barcelona de posguerra, en los alrededores de La Rambla, las barracas del Somorrostro o los arrabales de Terrassa, tiempos en los que Masats era socio de la Agrupación Fotográfica de Catalunya y compartía sus inquietudes con los socios que representaron la ruptura estética y conceptual a los valores "salonistas", sus amigos Oriol Maspons, Xavier Miserachs y Ricard Terré. Con estos dos últimos realizó una sonada exposición en el salón de la Agrupación que marcó a muchos otros fotógrafos y demostró que la fotografía podía trascender de la afición a un compromiso testimonial con el tiempo que les había tocado vivir. Muchas de las fotografías que pudimos ver en L'Hospitalet formaban parte de aquella mítica muestra. Ramón Masats con 86 años, presente durante la inauguración, tenía en la mirada el asombro al comprobar la admiración que suscitan todavía estas fotografías de juventud en los jóvenes de hoy día. Y es que un maestro como él siempre será un buen faro para orientar la mirada de todos aquellos que sientan en la fotografía un desafío a la interpretación de la vida que corre a su paso.

PERE CATALÀ I PIC

LA MODERNITAT I LA TÈCNICA

PERE PUIGDOLLERS

MUSEU NACIONAL DE LA TÈCNICA I DE LA CIÈNCIA 11/05 AL 17/09

Foto: Pere Puigdollers © Escoltant les explicacions de Pablo Giori

En el Museu Nacional de la Tècnica i de la Ciència ubicat a Terrassa s'ha celebrat, entre el 11 de maig i el 17 de setembre del present any, una molt interessant exposició del fotògraf Pere Català i Pic (1889-1971).

Aquesta exposició forma part de una ruta itinerant per Catalunya i és el setè i penúltim lloc on es presenta, abans de que acabi a Santes Creus.

El passat 12 de setembre varem tenir la oportunitat de visitar-la un grup de socis de l'AFC. Per la nostre sort la presentació i comentaris van ser a càrrec del seu comissari Pablo Giori., que des del 2013 està realitzant una profunda recerca que, a més a més, li ha facilitat la redacció d'una biografia del fotògraf que va sortir el 2016, editada per Rafel Dalmau editors.

Aquesta explicació ens va permetre conèixer la importància del personatge que no solament

En el Museo Nacional de la Técnica y de la Ciencia ubicado en Terrassa se ha celebrado, entre el 11 de mayo y el 17 de septiembre del presente año, una muy interesante exposición del fotógrafo Pere Català y Pic (1889-1971).

Esta exposición forma parte de una ruta itinerante por Cataluña y es el séptimo y penúltimo lugar donde se presenta, antes de que acabe en Santas Cruces.

El pasado 12 de septiembre tuvimos la oportunidad de visitarla un grupo de socios de la AFC. Por nuestra suerte la presentación y comentarios fueron a cargo de su comisario Pablo Giori., que desde el 2013 está realizando una profunda investigación que, además, le ha facilitado la redacción de una biografía del fotógrafo que salió el 2016, editada por Rafel Dalmau editores.

Esta explicación nos permitió conocer la impor-

va ser fotògraf sinó també literat, publicitari i gran patriota. Nascut a Valls de una família de pocs recursos va començar a treballar en la banca als 12 anys compaginant-ho amb un incipient interès per la fotografia. Als 26 anys va decidir prendre el risc de deixar la seguretat del banc per dedicar-se al cent per cent a la fotografia

El recorregut expositiu ens va permetre conèixer els canvis que la seva dedicació fotogràfica va sofrir, iniciant amb els retrats com era costum de la època, per després fotografiar monuments i indústries per acabar dedicant-se de forma especial en la fotografia publicitària de la qual va ser pioner, arribant a tenir una petita indústria. L'exposició presenta 35 reproduccions d'obres del fotògraf i 14 obres originals provinents del seu arxiu, diversos objectes que van pertànyer a Pere Català i Pic (una càmera, dietaris personals, negatius i formules per revelar i retalls de diaris d'època) i un audiovisual documental sobre la vida i l'obra enregistrat amb els investigadors que van treballar sobre el fotògraf.

No es pot olidar que va ser l'iniciador de una nissaga de fotògrafs doncs va ser pare d'en Pere i en Francesc Català Roca.

Gràcies a les explicacions d'en Pablo Giori tots els presents varem tenir la sort de descobrir un personatge polièdric al que la història haurà de valorar molt més que com fotògraf.

tancia del personaje que no solo fue fotógrafo sino también literato, publicitario y gran patriota. Nacido en Valls en el seno de una familia con pocos recursos empezó a trabajar en la banca a los 12 años compaginándolo con un incipiente interés por la fotografía. A los 26 años decidió tomar el riesgo de dejar la seguridad del banco para dedicarse al cien por ciento a la fotografía. El recorrido expositivo nos permitió conocer los cambios que su dedicación fotográfica sufrió, iniciando con los retratos, como era costumbre de la época, para después fotografiar monumentos e industrias y acabar dedicándose de forma especial en la fotografía publicitaria de la cual fue pionero, llegando a tener una pequeña industria. La exposición presenta 35 reproducciones de obras del fotógrafo y 14 obras originales provenientes de su archivo, varios objetos que pertenecieron a Pere Català Pic (una cámara, dietarios personales, negativos y formulas para revelar y recortes de diarios de época) y un audiovisual documental sobre la vida y la obra grabado por los investigadores que trabajaron sobre el fotógrafo.

No se puede olvidar que fue el iniciador de una alcurnia de fotógrafos pues fue padre de Pere y en Francesc Català Roca.

Gracias a las explicaciones de Pablo Giori todos los presentes tuvimos la suerte de descubrir un personaje poliédrico al que la historia tendrá que valorar mucho más que como fotógrafo.

IN MEMÓRIAM

JOAN COLOM / IGNASI MARROYO

Foto: Josep Guindo © Joan Colom amb la família

Sense cap tipus de dubte, aquest estiu ha vingut marcat per dos fets luctuosos de gran transcendència per tots nosaltres com és la defunció de dos dels nostres més insignes socis, Ignasi Marroyo que va morir el 30 de juny i Joan Colom mort el 3 de setembre. Poc es pot afegir al ja escrit fins ara. Tots dos van ser socis de la Agrupació Fotogràfica de Catalunya des de finals de la dècada dels '50, van treballar junts en múltiples projectes i són màxims exponents de l'avantguarda fotogràfica del nostre país. Joan Colom va rebre el Premi Nacional de Fotografia en 2003 i la Creu de Sant Jordi 2006. Per la seva banda Ignasi Marroyo va rebre la Creu de Sant Jordi en 2014. El seu excepcional treball fotogràfic està fora de tot dubte, però els que vam tenir la sort de conèixer-los personalment vam

Sin ningún tipo de duda, este verano ha venido marcado por dos hechos luctuosos de gran trascendencia para todos nosotros como es el fallecimiento de dos de nuestros más insignes socios, Ignasi Marroyo que falleció el 30 de junio y Joan Colom fallecido el 3 de septiembre. Poco se puede añadir a lo ya escrito hasta ahora. Ambos fueron socios de la Agrupació Fotogràfica de Catalunya desde finales de la década de los '50, trabajaron juntos en múltiples proyectos y son máximos exponentes de la vanguardia fotográfica de nuestro país. Joan Colom recibió el Premio Nacional de Fotografía en 2003 y la Creu de Sant Jordi 2006. Por su parte Ignasi Marroyo recibió la Creu de Sant Jordi en 2014. Su excepcional trabajo fotográfico está fuera de toda duda, pero los que tuvimos la suerte de conocerles personalmente pudimos disfrutar

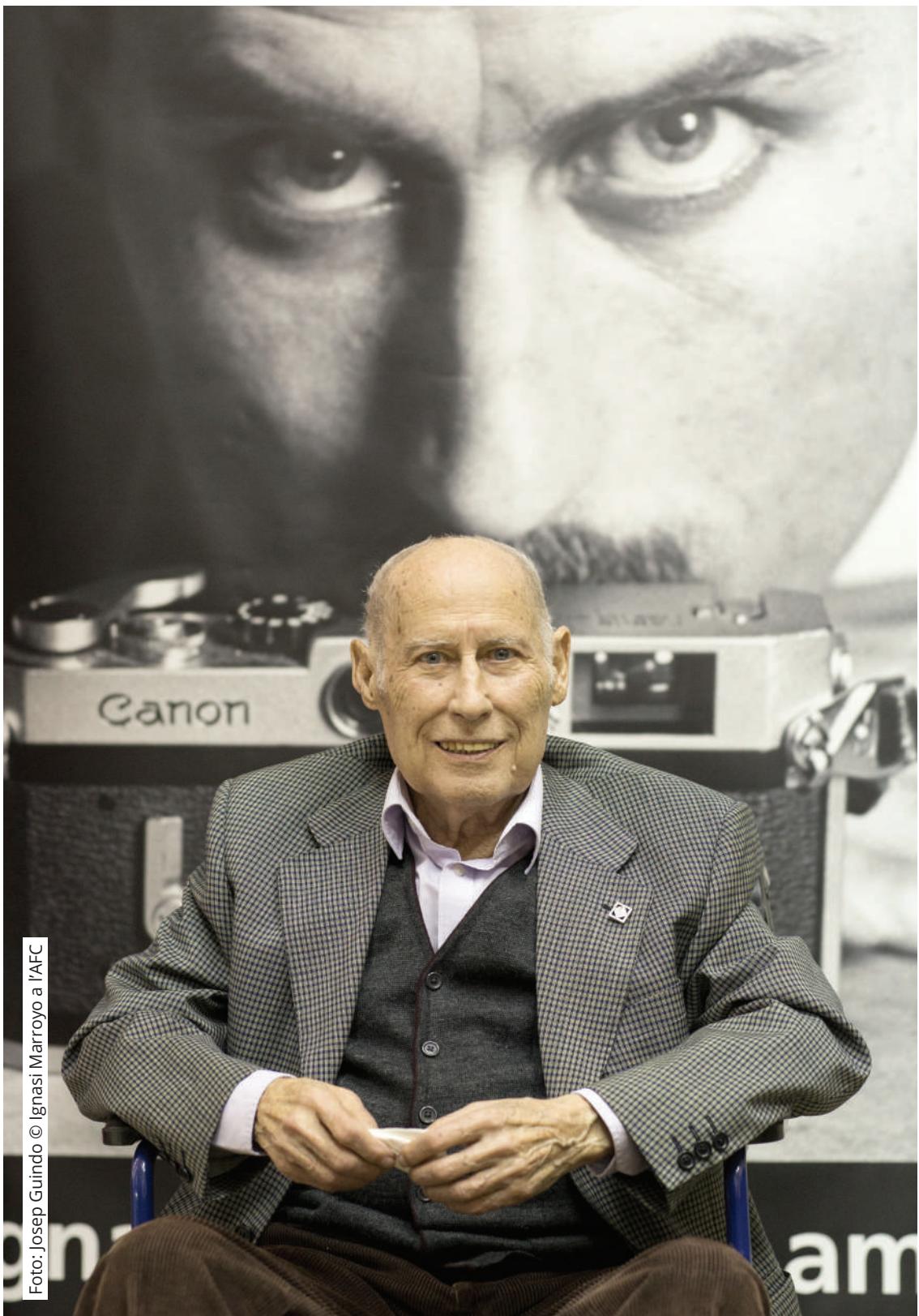

Foto: Josep Guindo © Ignasi Marroyo a l'AFC

poder gaudir no solament la seva obra, sinó també la seva extraordinària qualitat humana. Descansin en pau.

no solo su obra, sino también su extraordinaria calidad humana. Descansen en paz.

PRESENTACIÓ DEL PROJECTE D'ACTUALITZACIÓ DEL MUSEU DE CÀMERES FOTOGRÀFIQUES I ARXIU D'IMATGES DE L'AFC

VIRGILI VERA

Foto: Virgili Vera ©

Continuant la valiosa tasca realitzada durant molts anys per el nostre malaurat soci Antoni Civantos, ens hem proposat la digitalització del conjunt de càmeres i imatges donades per els nostres socis i dipositades a la nostra seu com primer pas per la remodelació estètica del Museu, tenir un inventari informatitzat a l'abast dels socis i la corresponent aplicació posterior a les xarxes socials i actes més adients que permetin una millor projecció de l'esmentat patrimoni, junt a les activitats habituals de la Casa.

A l'AFC ja fa dies disposem d'un nou mini-estudi fotogràfic dedicat exclusivament per aquesta tasca on hem començat a fotografiar les càmeres incloent llur "ADN" tècnic basat amb l'informació emprada majorment en el Col.leccionisme i Museística, amb la pretensió que més tard, quan sigui possible, es pugui obtenir una base de dades bàsica.

Continuando la valiosa tarea realizada durante muchos años por nuestro desafortunado socio Antoni Civantos, nos hemos propuesto la digitalización del conjunto de cámaras e imágenes dadas por nuestros socios y depositadas en nuestra sede como primer paso para la remodelación estética del Museo, tener un inventario informatizado al alcance de los socios y la correspondiente aplicación posterior a las redes sociales y actas más adecuadas que permitan una mejor proyección del mencionado patrimonio, junto a las actividades habituales de la Casa.

En la AFC ya hace días disponemos de un nuevo mini-estudio fotográfico dedicado exclusivamente para esta tarea donde hemos empezado a fotografiar las cámaras incluyendo su "ADN" técnico basado con la información empleada mayormente en Coleccionismo y Museística, con la pretensión de que más tarde, cuando sea posible,

Foto: Virgili Vera ©

La renovació, estètica a part, té l'objectiu de reduir la presentació, millorant el lluïment de les càmeres seguint un guió històric. L'espai limitat que disposem i el criteri previst ens porta classificar el material que disposem en tres grups: càmeres per exposició, càmeres per rotar l'exposició que guardarem al nostre "celler" i, les càmeres, atuells repetits, incomplets i amb mal estat, la majoria arraconats des de molts anys al "celler", tenim previst situar-los temporalment, prèvia classificació, en espais de lloguer exterior amb la finalitat d'obtenir lloc on guardar el material per rotar exposicions (segon grup).

Aproximadament tenim unes 1200 càmeres i uns 1000 atuells. Gràcies a l'esforç de Civantos, tenim dades manuscrites ben detallades dels donants, que ajuden molt encara que es dedueix que la tasca serà llarga, i laboriosa, però l'importància històrica de les donacions

se pueda obtener una base de datos básica.
La renovación, estética aparte, tiene el objetivo de reducir la presentación, mejorando el lucimiento de las cámaras siguiendo un guion histórico. El espacio limitado del que disponemos y el criterio previsto nos lleva a clasificar el material del que disponemos en tres grupos:

cámaras por exposición, cámaras para rotar la exposición que guardaremos en nuestra "bodega" y, las cámaras, accesorios repetidos, incompletos y en mal estado, la mayoría arrinconados desde hace muchos años en la "bodega", tenemos previsto situarlos temporalmente, previa clasificación, en espacios de alquiler exterior con la finalidad de obtener sitio donde guardar el material para rotar exposiciones (segundo grupo).

Aproximadamente tenemos unas 1200 cámaras y unos 1000 accesorios. Gracias al esfuerzo de Civantos, tenemos datos manuscritos muy detalladas de los donantes, que ayudan mucho aunque

PRESENTACIÓ DEL PROJECTE D'ACTUALITZACIÓ DEL MUSEU DE CÀMERES FOTOGRÀFIQUES I ARXIU D'IMATGES DE L'AFC

VIRGILI VERA

i donants que han escrit, entre altres, bona part de l'història de l'AFC ho mereix sobradament. Mai és tard pel reconeixement.

Pel que fa a l'arxiu d'imatges/bibliografia, amb els recursos econòmics, humans i d'espaç que disposem, de moment només podem a inventariar-los aprox, i avaluar procediments adients a la seva complexitat, per quan hi hagi possibilitat.

Fins avui hem rebut l'ofertiment d'un grup de voluntaris per col.laborar quin interès agraïm però el projecte exigeix més dedicació si volen obtenir resultats atractius en un termini que, per obtenir les fites abans esmentades no pot ser més llarg de dos anys.

Per tant precisem grups de treball, per anar bé, de tres persones amb disponibilitat horària homogènia i dedicació regular. Parlem de tres persones per:

1. Recerca de dades, cosmètica de les càmeres, i coneixements bàsics de col.leccióisme de càmeres.

2. Captura fotogràfica i situació de dades als arxius digitals.

3. Un coneixedor d'Excel, on duplicar i ampliar, si cal, l'informació vinculant amb l'arxiu digital original.

Com Vocal de Museu, tinc previst, si la salut aguanta, dedicar el dimarts de cada setmana, tot el dia per col.laborar amb el corresponents interessats en la posta en marxa del projecte i si hi cap, la transmissió de les meves experiències en fotografia, reproducció d'arxius en àrees semblants i col·leccionista modest.

Entenem que aquesta primera fase pot ser una ocasió atractiva per aquells interessats en el col·leccionisme, Història de la Fotografia, història de les càmeres, etc i els que vulguin aprendre-practicar la fotografia d'estudi amb objectes petits, reflectors i amb gran contrast.

Més endavant caldrà un responsable de la configuració de l'arxiu i un responsable de les possibles aplicacions, exposicions, xarxa de museus, visites, visites guiades,etc.

se deduce que la tarea será larga, y laboriosa, pero la importancia histórica de las donaciones y donantes que han escrito, entre otras, buena parte de la historia de la AFC lo merece sobradamente. Nunca es tarde para el reconocimiento. En cuanto al archivo de Imágenes/bibliografía, con los recursos económicos, humanos y de espacio que disponemos, de momento sólo podemos inventariarlos aprox, y evaluar procedimientos adecuados a su complejidad, para cuando haya posibilidad.

Hasta hoy hemos recibido el ofrecimiento de un grupo de voluntarios para colaborar cual interés agradecemos pero el proyecto exige más dedicación si queremos obtener resultados atractivos en un plazo que, para obtener los hitos antes mencionados no puede ser más largo de dos años.

Por lo tanto precisamos grupos de trabajo, para ir bien, de tres personas con disponibilidad horaria homogénea y dedicación regular. Hablamos de tres personas para:

- 1. Investigación de datos, cosmética de las cámaras, y conocimientos básicos de colecciónismo de cámaras.*

- 2. Captura fotográfica y situación de datos en los archivos digitales.*

- 3. Un conocedor de Excel, donde duplicar y ampliar, si hace falta, la información vinculante con el archivo digital original.*

Como Vocal de Museo, tengo previsto, si la salud aguanta, dedicar el martes de cada semana, todo el día para colaborar con los correspondientes interesados en la puesta en marcha del proyecto y si cabe, la transmisión de mis experiencias en fotografía, reproducción de archivos en áreas parecidos y colecciónista modesto.

Entendemos que esta primera fase puede ser una ocasión atractiva por aquellos interesados en el colecciónismo, historia de la fotografía, historia de las cámaras, etc y los que quieran aprender-practicar la fotografía de estudio con objetos pequeños, reflectores y con gran contraste.

Más adelante hará falta un responsable de la configuración del archivo y un responsable de las posibles aplicaciones, exposiciones, red de museos, visitas, visitas guiadas, etc.

Foto: Vilàli

fulls digitals
TOT EN IMPRESSION

FLYERS, TARGETES, CATÀLEGS, REVISTES,
INVITACIONS, TRÍPTICS, MENÚS, POSTERS,
ROLL UP, LONAS, REGALS PERSONALITZATS,
TESI, ENQUADERNACIONS...

C/ Vilamari nº 25 - 08015 Barcelona - Tel. 93 292 85 75

fullsdigitals@gmail.com

PARAULA I IMATGE

JOSEP GUINDO

Foto: Contessa Nettel Tropical

*"Cuando sale la luna se pierden las campanas y
aparecen las sendas impenetrables
Cuando sale la luna, el mar cubre la tierra y
el corazón se siente isla en el infinito."*

Federico García Lorca

LES NOSTRES CÀMERES (VI)

VIRGILI VERA

Contessa Nettel Deckrullo Press & Tropical

Sèries 870/871 /Entre 1903 i 1938

Les Deckrullo Nettel van ser una sèrie de càmeres amb cos de fusta de teka, plegable, i obturador de pla focal. Tenien un visor de fil ferro per enquadrar a ull, a part del vidre esmerilat. El focus es feia amb una roda que desplaçava l'objectiu. Una escala numerada donava les distàncies. La placa porta-objec-
tius feia petits desplaçaments. Aquestes càmeres tenien una certa polivalència doncs hom podia fotografiar amb tres-peus o sense.

Les primeres sèries les va construir Nettel

Kamerawerk ca 1903, Sontheim am Neckar després la fabricació va continuar per Contessa Nettel del 1919 al 1926 i més tard, amb la fusió de quatre fabricants alemanys, van seguir amb nom de Zeiss Ikon fins ca 1938. Les dues càmeres que mostrem, col.lecció Museu AFC, donació del nostre consoci, GUILERA, al 1983, son per format 6,5x9 i 13x18. Es van fabricar també per formats 4,5x6,5, -9x12,-5x7"- i 10x15 cm. i versions estèvreo. Ambdues tenen instal.lat un mecanisme, creiem no original, que permet acoblar de

LES NOSTRES CÀMERES (VI)

VIRGILI VERA

forma fàcil objectius de focal diferent (agrainem si algun lector ens pot donar informació de l'esmentat mecanisme adaptador).

La de format 6,5x9, versió Tropical sèrie 871, porta un objectiu francés, Roussel BERTHIOU Sèrie Vla f 14, de 75 mm, i un objectiu Amateur Aplanat, Toutain y Cia, de BARCELONA, de focal més llarga, (sense dades) que interpretem formava de l'equip del nostre soci.

La càmera 13x18 versió Press sèrie 870, por-

ta objectiu original Zeiss Tessar Anastigmat Jena f4,5 de 150 mm.

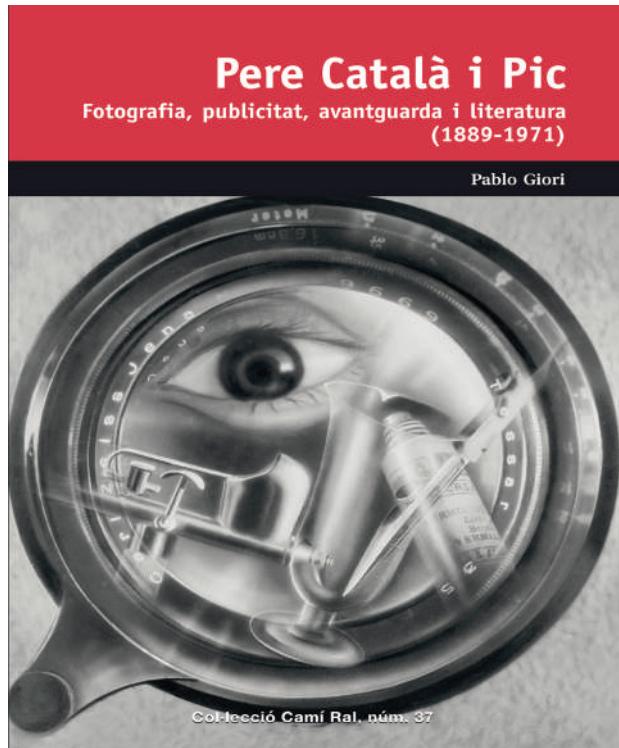
L'obturador Deck-Rouleau, de cortina, feia diferents velocitats sempre amb relació al format de la càmera. Les de format 13x18 arribaven a una obturació màxima de 1/2800". Aquest tipus d'obturador també es va emprar més tard, millorat, en la famosa Zeiss Ikon Contax de 35mm competidora de Leica.

LES NOSTRES CÀMERES (VI)

VIRGILI VERA

CRÍTICA DE LLIBRES

Pere Català i Pic. Fotografia, publicitat, avantguarda i literatura

Autor Pablo Giori
Editor Rafael Dalmau
ISBN: 978-84-232-0814-2

La trajectòria de Pere Català i Pic, un dels fotògrafs catalans més importants, ens permet explicar la quotidianitat de l'ofici i alhora seguir de primera mà la història de Catalunya des de la perspectiva d'un self-made man.

Fill d'una família humil, va deixar els estudis amb dotze anys per començar a treballar i al llarg de la seva vida va haver de reinventar-se fins a sis vegades. Català Pic és conegut sobretot com a fotògraf i com a autor del famós cartell «Aixafem el feixisme», però també va treballar en un banc, va ser aprenent, pintor i retratista, pare, activista de la pàtria petita, fototècnic publicitari, articulista i professor del Seminari de Publicitat, creador del Comissariat de Propaganda i cap d'edicions, literat sense publicacions, fotògraf industrial i artístic, calçotaire, alquerista, sardanista, viatger incansable i, sobretot, amic dels amics.

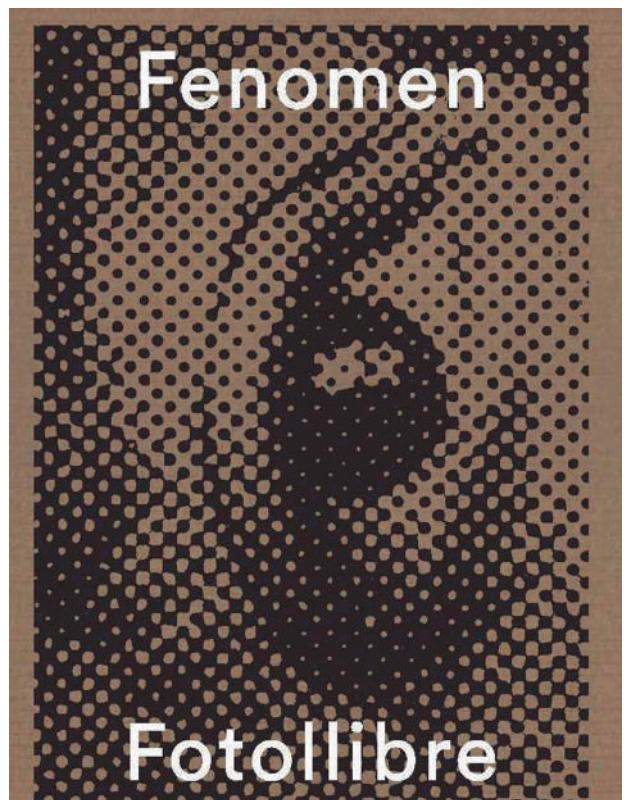
La trayectoria de Pere Català i Pic, uno de los fotógrafos catalanes más importantes, nos permite explicar la cotidianidad del oficio y al mismo tiempo seguir de primera mano la historia de Cataluña desde la perspectiva de un self-made man.

Hijo de una familia humilde, dejó los estudios con doce años para empezar a trabajar y a lo largo de su vida tuvo que reinventarse hasta seis veces. Català i Pic es conocido sobre todo como fotógrafo y como autor del famoso cartel «aplastar al fascismo», pero también trabajó en un banco, fue aprendiendo, pintor y retratista, padre, activista de la patria pequeña, fototécnico publicitario, articulista y profesor del Seminario de Publicidad, creador del Comisariado de Propaganda y jefe de ediciones, literato sin publicaciones, fotógrafo industrial y artístico, calçotaire, alquerista, sardanista, viajero incansable y, sobre todo, amigo de los amigos.

CRÍTICA DE LLIBRES

Els fotolibres han guanyat popularitat en els darrers anys i ocupen un lloc central en la fotografia contemporània. Avui dia es produueixen, compren, venen, intercanvien i colleccioenen més fotolibres que mai. El fenomen de l'edició independent i l'autoedició de llibres i de fanzines ha tingut un impacte considerable en la indústria editorial i en el món de l'art i, malgrat trobar-nos en plena era digital, hi ha una clara tendència de retorn a l'objecte imprès. Molts artistes han descobert que aquest format, a més d'una bona eina per mostrar el seu treball, és l'àmbit perfecte per a l'experimentació i la creativitat. D'altra banda, cada cop hi ha un interès més gran per reinterpretar la història de la fotografia a través del paper dels fotolibres i de les fotografies impre-ses.

Los fotolibros han ganado popularidad en los últimos años y ocupan un lugar central en la fotografía contemporánea. Hoy en día se producen, compran, venden, intercambian y coleccionan más fotolibros que nunca. El fenómeno de la edición independiente y la autoedición de libros y de fanzines ha tenido un impacto considerable en la industria editorial y en el mundo del arte y, a pesar de encontrarnos en plena era digital, hay una clara tendencia de regreso al objeto impreso. Muchos artistas han descubierto que este formato, además de una buena herramienta para mostrar su trabajo, es el ámbito perfecto para la experimentación y la creatividad. Por otro lado, cada vez hay un interés más grande para reinterpretar la historia de la fotografía a través del papel de los fotolibros y de las fotografías impresas.

Fenomen fotolibre

Autors Moritz Neumüller, Lesley A. Martin, Markus Schaden, Frederic Lezmi, Martin Parr, Horacio Fernández, Ryuichi Kaneko, Gerry Badger, Erik Kessels, Irene de Mendoza. CCCB, Fundació Foto Colectania RM Editores (2017), 112 pàgines ,

Agrupació Fotogràfica de Catalunya

Fundada l'any 1923

Som l'entitat més antiga de Catalunya, i per la nostra seu han passat els millors fotògrafs catalans, com Joaquim Pla Jonini, Antoni Campanyà, Claudi Carbonell, Agustí Centelles, Otto Lloyd, Joan Colom, Xavier Misserachs, Eugeni Forcano, Francesc Català Roca, Carme G. de Ferrando, etc. Tots han assolit importants reconeixements tant a escala nacional com internacional per l'obra realitzada.

La tasca empresa fa molts anys ens obliga a millorar constantment les nostres instal·lacions per tal de poder oferir als aficionats a la fotografia les darreres tecnologies. Les noves i actualitzades instal·lacions són un referent per a tots els interessats en l'art de la llum.

aula digital

Un aula amb ordinadors d'última tecnologia, amb els programes adequats de tractament d'imatge, escàner, etc., a més de connexió a Internet durant l'hora de l'entitat.

estudi de llum artificial

Un estudi amb 5 punts de llum regulables, preparat tant per a fotografia analògica com digital. Mensualment, s'organitzen tres sessions amb model. La resta dels dies es pot llogar a les persones interessades.

laboratoris analògics

(Blanc i negre i color)

Dos laboratoris preparats amb ampliadores modernes aptes per treballar amb papers normals de gradació variable (Multicontrast) i paper color.

curssets

S'organitzen curssets periòdics de sistema analògic i digital, impartits per persones de reconeguda solvència fotogràfica.

sales d'exposició

Dues sales d'exposicions: Nou espai, a disposició de tots els socis que vulguin mostrar la seva obra, i la Sala Gran, a la qual s'intenta portar els autors més rellevants dins del panorama fotogràfic.

xarrades

Mensualment s'organitzen xarrades o taules rodones amb temes d'actualitat fotogràfica.

Duc 14 principal
08002 Barcelona
tel.: 93 301 65 81
afc@afc.cat

www.afc.cat

LABORATORIS COLOR
EGM
QUALITY IMAGE

Prats de Molló, 20 · 08021 Barcelona

Tel. 93 201 63 88 · Fax 93 414 49 20

egm@egm.es · www.egm.es

TOTS ELS SERVEIS

F O T O G R A F I C S

escaners · impressió sobre diferents suports